

PROLETARI DIN TOATE TĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Flacăra roșie

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ARAD AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
ȘI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

ARAD, anul XXVI nr. 7772

4 pagini 30 bani

Sâmbătă, 23 august 1969

„Socialismul a schimbat profund modul de existență al poporului, traiul material și spiritual al milioanei de oameni ai muncii, a ridicat pe o treaptă nouă de civilizație masele largi populare de la orașe și sate”.

Din curmătura tovarășului Nicolae Ceaușescu la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale.

Sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale consacrată celei de-a XXV-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a șefilor misiunilor diplomatice acreditate la București

Marca Adunare Națională a Republicii Socialiste România s-a intrunit, vineri dimineața, în sesiune jubiliară consacrată celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist.

În sala Palatului Republicii, în care încă nu s-au stins ecourile lucrărilor celui de-al X-lea Congres al partidului, Marca Adunare Națională s-a intrunit pentru a aniversa sărbătorite implinirea unui pătrar de veac de la victoria însurecției din August 1944, glorioasă sărbătoare a eliberării României de sub jugul fascist.

La sesiunea jubiliară, alături de deputați, au luat parte numeroși invitați: membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, conducători ai instituțiilor centrale și organizațiilor obștești, vechi participanți la lupta ilegală a partidului, la însurecția armată din August 1944, comandanți de mari unități militare pe frontul antihitlerist, fruntași în muncă, reprezentanți ai tuturor județelor, activiști de partid, de stat și ai organizațiilor de masă, generali și ofițeri superiori, oameni de știință, artă și cultură, ziariști.

La sesiune au asistat delegațiile din țările socialiste frățesti și alți oaspeți de peste hotare, șefii misiunilor diplomatice acreditate în țara noastră, atașaji militari și alți membri ai corpului diplomatic.

Erau de față corespondenți ai presei străine, trimești speciali ai unor agenții internaționale de presă, ziare, posturi de radio și televiziune din diferite țări.

Marca sală era dominată de stema de stat a Republicii Socialiste România, străjuită de steaguri roșii și tricolore. Datele festivelor „1944 — 23 August — 1969” inscrite pe fundalul scenei marchează simbolic epoca de profunde transformări sociale, de mărețe realizări în construcția socialismului, pe care România a străbătut-o în cei 25 de ani de la eliberare.

Ora 10. — Deputații și invitații au salutut cu aplauze puternice, cu urale îndelung repetate, la sosirea în sală, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe celălalt conducători de partid și de stat, pe șefii delegațiilor de peste hotare care participă la marea sărbătoare a poporului nostru.

În prezidiul sesiunii jubiliare au luat loc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Dumitru Petrescu, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Florian Dănilache, Constantin Drăgan, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Petre Lupu, Manea Mănescu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vilcu, Ștefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Mihai Dobrescu, Aurel Duca, Mihai Gere, Ion Iliescu, Ion Ioniță, Carol Kiraly, Vasile Patilăneț, Dumitru Popa, Ion Stănescu, vicepreședinții Marii Adunări Naționale, membri ai Consiliului de Stat, veterani ai mișcării muncitorești din țara noastră.

Au luat loc, de asemenea, în prezidiu, conducătorii delegațiilor de partid și de stat de peste hotare, reprezentanții unor partide comuniste și muncitorești care participă la festivitățile prilejuate de aniversarea a 25 de ani de la eliberarea României.

Continuare în pag. a IV-a

Stimați tovarăși deputați și invitați,

Stimați oaspeți de peste hotare,

Aniversăm astăzi împlinirea a 25 de ani de la victoria însurecției armate din August 1944, de la eliberarea României de sub jugul fascist. Răsturnarea dictaturii militar-fasciste a dat un nou curs dezvoltării țării noastre, a deschis calea împlinirii idealurilor de libertate și dreptate socială pentru care au luptat veacuri de-a rândul forțele cele mai înaintate ale poporului român. 23 August 1944 va rămâne veșnic în conștiința poporului, amintirea sa transmîndu-se din generație în generație ca un simbol strălucit al eroismului maselor populare, al spiritului revoluționar al comunistilor, al tuturor militanților progresiști din patria noastră.

Evocăm istoricul act al eliberării patriei la cîteva zile doar după încheierea Congresului al X-lea al partidului, care a deschis o nouă și amplă perspectivă de progres și prosperitate în viața României socialiste. Acest gloriu jubileu prilejulește, totodată, o însuflețitoare retrospectivă a drumului de luptă și muncă străbătut de clasa muncitoare, de oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, sub conducerea partidului nostru comunist, a remarcabilei victorii dobîndite de poporul român în edificarea noii societăți.

Cu prilejul acestei mari sărbători naționale, prilejiți-mi, stimați tovarăși, să adresez în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, al Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, de la tribuna Marii Adunări Naționale cele mai calde felicitări muncitorilor, tîranilor și intelectualiilor din patria noastră, veteranilor mișcării revoluționare și democratice, militanților antifasciști, combatanților din războiul antihitlerist, tuturor celor care și-au adus contribuția la eliberarea României, la victoria revoluției și construirea socialismului pe pămîntul românesc.

Doresc, totodată, să salut în mod cordial delegațiile din țările socialiste frățesti, delegația Frontului Național de Eliberare și Guvernului revoluționar provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, toți oaspeții din străinătate, și să le mulțumesc pentru participarea la această sărbătoare a poporului român. Noi vedem în prezența dumneavoastră, dragi tovarăși, un simbol al prieteniei și alianței trainice dintre popoarele, țările și partidele noastre, o vie ilustrare a sentimentelor de solidaritate internațională ce ne unesc în lupta pentru cauza comună a socialismului și păcii în lume. Vă rugăm, stimați oaspeți, să transmiteți comunistilor, popoarelor dumneavoastră, urările fierbinți ale poporului român, ale partidului nostru comunist, pentru noi succese în lupta revoluționară pe care o duceți pentru împlinirea idealurilor celor ce muncesc, pentru triumful cauzei socialismului și păcii în lume.

Stimați tovarăși,

Însurecția armată din august 1944 a constituit o strălucită incununare a eroice lupte revoluționare purtate de oamenii muncii, de forțele progresiste ale societății în frunte cu partidul comunist, împotriva fascismului și războiului, a dominației imperialismului străin, pentru eliberare socială și națională. De-a lungul îndelungatei sale istorii, poporul român a dus lupte aprige împotriva exploatații, pentru libertate și dreptate socială, împotriva asupririi străine, pentru neafirmare, pentru formarea națiunii române și a statului unitar. Partidul Comunist Român a ridicat pe o treaptă supe-

rioară aceste glorioase tradiții de luptă ale poporului, ale mișcării muncitorești și democratice din România, a organizat toate marile bătălii de clasă ale proletariatului, ale maselor muncitoare, împotriva exploatareilor și reacțiunii, pentru apărarea intereselor și drepturilor lor vitale.

Partidul nostru a preluat și dus mai departe tradițiile internaționale ale clasei muncitoare, ale forțelor revoluționare din țara noastră, care s-au aflat întotdeauna alături de proletariatul mondial, au sprijinit lupta oamenilor muncii de pretutindeni împotriva exploatații și asupririi, au luptat cu arma în mînă pe baricadele Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, au luat parte la toate marile bătălii de clasă internaționale din epoca contemporană. Partidul Comunist Român a militat neabătut, încă de la înființarea sa, împotriva politicii reacționare antisovietice promovate de clasele exploatare, considerînd statornicie una relații de prietenie și bună vecinătate între România și Uniunea Sovietică de o deosebită importanță pentru interesele celor două popoare, pentru pace și securitate în această zonă a lumii. Politica Partidului Comunist Român a fost sprijinită activ de clasa muncitoare, de forțele progresiste ale poporului, a găsit un profund ecou în opinia publică din România. Ca urmare, cercuri politice din ce în ce mai largi se pronuntau pentru prietenie și colaborare cu Uniunea Sovietică iar în anul 1934, după cum se știe, s-a ajuns la stabilirea relațiilor diplomatice între cele două țări.

Evenimentele politice din perioada aceea evidențiază cu putere că în țara noastră, în rîndul maselor muncitoare, al cercurilor democratice largi exista o profundă ostilitate împotriva fascismului, a Germaniei naziste. Sînt cunoscute puternicele mișcări sociale care au culminat cu marile lupte ale muncitorilor ceherși și petrolștilor din 1933, desfășurate imediat după instaurarea regimului hitlerist în Germania și care s-au înscris printre primele acțiuni revoluționare de masă ale proletariatului internațional împotriva fascismului. Creșterea avîntului mișcării antifasciste — oglindit în manifestațiile de masă desfășurate în anii 1935—1938 sub lozincă frontalului popular, în demonstrațiile antihitleriste de la 1 Mai 1939, care, prin vigoarea și combativitatea lor, au avut un puternic ecou internațional — arătău hotărîrea poporului român de a se opune înfăptuirii țării Germaniei naziste, de a lupta pentru apărarea democrației și libertății sale naționale.

Trebuie menționat că, în pofida puternicelor mișcări antifasciste care aveau loc în toate țările Europei în acei ani, a glasului tot mai răsunător al forțelor înaintate care avertizau asupra pericolului agresivității fasciste, marile puteri imperialiste, cercurile guvernante de atunci din numeroase state au adoptat o poziție de cedare și compromis față de pretențiile Germaniei naziste, n-au înțeles necesitatea luptei unite împotriva agresorului. Aceasta a influențat negativ desfășurarea evenimentelor, a încurajat acțiunile agresive ale hitlerismului, a demobilizat forțele democratice. În același timp, această politică conciliatoare a stimulat activitatea cercurilor reacționare din România, ca și din alte state europene, care au pășit deschis pe calea trădării naționale. Poporul român, aflat singur în fața agresivității nazismului german, lipsit de orice sprijin din afară, a devenit victima dictaturii fasciste de la Viena, prin care o parte a Transilvaniei era predată Ungariei horthyste, a

ost aruncat în brațele Germaniei hitleriste.

În toată această perioadă, conștient de gravitatea situației interne și internaționale care se crease, Partidul Comunist Român a desfășurat o intensă activitate politică în rîndul maselor, a chemat poporul la luptă împotriva politicii cercurilor guvernante, de înfăptuire a țării Germaniei naziste, împotriva politicii hitleriste de cotoptire și anexiuni, a cîrdășiei claselor exploatare din România cu fascismul. În martie 1939, cînd trupele naziste invadă Cehoslovacia și în România se decretase mobilizare parțială, Partidul Comunist Român a dat cuvînt de ordine comunistilor și antifasciștilor să se înroleze în armată în vederea luptei împotriva agresorului hitlerist. Atunci cînd trupul țării a fost ciuntit în urma Dictatului de la Viena, partidul comunist a cerut forțelor patriotice, Intregului popor să se ridice cu arma în mînă pentru apărarea independenței și integrității patriei.

Trebuie spus, totodată, că instaurarea dictaturii militar-fasciste antonescienă și aruncarea țării în războiul anti-sovietic s-au datorat și unor slăbiciuni. Lipsuri și greșeli din activitatea Partidului Comunist Român, precum și faptul că forțele democratice, neînțelezînd pericolul pe care-l reprezentau organizațiile fasciste pentru România, nu au răspuns la timp apelului Partidului Comunist Român de a acționa unite împotriva lor. Datorită tuturor acestor cauze nu s-a putut împiedica aruncarea României în războiul împotriva Uniunii Sovietice, cu toate că acest război a fost profund nepopular în țara noastră. Cîrdășia reacțiunii române cu fascismul german a dus la subordonarea țării Germaniei naziste, la ruina economiei naționale — devenită apendice al mașinilor de război fasciste — la sărăcirea și înfometarea maselor. Participarea la război alături de Germania hitleristă împotriva Uniunii Sovietice, jefuirea bogățiilor țării de către imperialismul german au dus România în pragul unei catastrofe naționale. Poporul era

ORDINUL Ministrului Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România

Aniversăm astăzi împlinirea unui sfert de secol de la eliberarea României — cea mai mare sărbătoare națională a poporului nostru — în atmosfera puternicului entuziasm și avînt generat de Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român. Într-o îndestructibilă unitate în jurul partidului, oamenii muncii își consacră întreaga energie și capacitate creatoare, împlinind programul de faurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate. Sărbătorind acest măreț eveniment, poporul nostru își manifestă recunoștința fierbinte față de Partidul Comunist Român, care, dovedindu-se la înălțimea misiunii sale revoluționare, a unit în jurul său toate forțele democratice și patriotice și a împlinit însurecția armată din august 1944 în condițiile internaționale favorabile create de victoriile coaliției antihitleriste, în rîndul căreia Uniunea Sovietică a dus greul războiului.

Răspunzînd chemării partidului, armata română, împreună cu formațiunile de luptă patriotice create de P.C.R., a participat cu întreaga sa forță la însurecția armată. Umăr la umăr o glorioasă armată sovietică, armata română a luptat cu abnegație pentru desăvîrsirea eliberării patriei de sub jugul fascist și spol dincolo de hotarele țării pentru eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, aducîndu-și contribuția la victoria finală asupra Germaniei naziste.

La aniversarea unui pătrar de veac de la 23 August 1944, cîndurile noastre se îndreaptă cu venerație către toți patrioții și revoluționarii, luptătorii din formațiunile de luptă patriotice și ostașii români, care s-au jertfit pentru eliberarea patriei. Poporul nostru păstrează veșnic recunoștință vitejilor ostași sovietici, care au căzut pe teritoriul României în lupta împotriva hitleristilor.

Făurită și condusă de Partidul Comunist Român, armata noastră populară slujește cu neestrămătată credință patria socialistă. Militarii forțelor armate, crescuți și educați în spiritul patriotismului și internaționalismului, susțin unanim, cu fermitate, politica marxist-leninistă internă și externă a partidului și statului nostru, muncesc cu

stăpînit de un sentiment de profundă ură împotriva cotoptitorilor fasciști, de dorința arzătoare de a scutura jugul dictaturii antonescienă, de a pune capăt războiului împotriva Uniunii Sovietice, de a elibera țara de trupele hitleriste.

Partidul Comunist Român, împreună cu alte forțe democratice, antifasciste, s-a ridicat de la început cu hotărîre împotriva acestui război, a organizat lupta pentru sabotarea dispozitivului militar fascist, a producției de armament și a transporturilor militare. Încă în rezoluția din Iulie și în platforma-program din septembrie 1941 partidul comunist a adresat întregului popor chemarea de a lupta pentru încetarea războiului antisovietic, pentru răsturnarea regimului fascist al lui Antonescu, pentru alungarea din țară a hitleristilor și recucerirea libertății și independenței României. Partidul comunist a luptat tot timpul războiului împotriva fascismului înfruntînd fără înfricare prigoana și represuniile regimului dictatorial, ale hitleristilor, dînd nenumărate țerte în această mîndă înfruntare. O mare parte din cadrele partidului, mili și mili de militanți comunisti și luptători antifasciști au fost aruncați în închisori și lagăre, mulți au căzut în lupta necrutătoare cu dușmanul. Meritul nepieritor al partidului nostru comunist este că, în pofida greutăților, a terorii fasciste, dînd glas frîmțării și aspirațiilor uriașe majorității a populației țării, a știut să unească în jurul său cele mai largi forțe democratice și patriotice, afirmîndu-se ca un adevărat catalizator al voinței și intereselor poporului.

Rezistența împotriva dictaturii militar-fasciste și a războiului a îmbrăcat forme diverse, mergînd pînă la lupte de partizan și crearea formațiunilor patriotice, care au jucat un rol deosebit de important în realizarea actului istoric de la 23 August. Eroica noastră clasă muncitoare a fost forta hotărîtoare a luptei antifasciste, însuflețind prin exemplul său masele largi populare.

(Cont. în pag. II-a)

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a primit, vineri după-amiază, la Palatul Consiliului de Stat, pe șefii misiunilor diplomatice acreditate la București, care l-au prezentat felicitări cu prilejul celei de-a XXV-a aniversări a eliberării patriei.

La festivitate au participat Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, Dumitru Petrescu și Manea Mănescu, vicepreședinți ai Consiliului de Stat, Constantin Stănescu, secretarul Consiliului de Stat, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe.

Luînd cuvîntul decanul Corpului diplomatic, ambasadorul

R. P. Bulgaria, Gheorghe Bogdanov a spus:

Tovarăș Ceaușescu, Mă bucur că mi s-a oferit posibilitatea ca în numele Corpului diplomatic să vă transmit dumneavoastră lar prin dumneavoastră întregului popor român, cele mai cordiale felicitări cu prilejul sărbătorii naționale a Republicii Socialiste România. Acum, după cei 25 de ani care s-au scurs de la crearea României socialiste, poporul român este îndreptățit să treacă în revistă cureririle istorice și succesele remarcabile obținute în dezvoltarea sa multilaterală. Noi sîntem martorii unei

(Cont. în pag. a IV-a)

Spectacol jubiliar

Sala Palatului Republicii Socialiste România a găzduit, vineri seara, spectacolul jubiliar prezentat în cinstea celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist.

La spectacol au asistat tovarășii Nicolae Ceaușescu, cu soția, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Dumitru Petrescu, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Florian Dănilache, Constantin Drăgan, Emil Drăgănescu, Janos Fazekas, Petre Lupu, Manea Mănescu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vilcu, Ștefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Mihai Gere, Ion Iliescu, Ion Ioniță, Vasile Patilăneț, Dumitru Popa, Ion Stănescu, cu soțiile, membri ai G.G. al P.C.R.

(Cont. în pag. a IV-a)

și Consiliului de Stat și al guvernului.

Au luat parte membrii delegațiilor din țările socialiste frățesti sosite la București pentru a participa la sărbătorirea celei de-a 25-a aniversări a eliberării României, reprezentanții partidelor comuniste și muncitorești care se află în țara noastră și alți oaspeți de peste hotare.

Erau de față șefii ai misiunilor diplomatice, atașaji culturali și alți membri ai corpului diplomatic.

În sală se aflau conducători ai instituțiilor centrale, organizațiilor obștești și de masă, deputați ai Marii Adunări Naționale, vechi participanți la lupta ilegală a partidului, veterani ai însurecției armate din august 1944 și

(Cont. în pag. a IV-a)

abnegație pentru ridicarea continuă a capacității combative a unităților și marilor unități.

Forțele Armate ale Republicii Socialiste România stau de straajă cuceririlor poporului, libertății, independenței și suveranității noastre naționale, iar împreună cu armatele țării participante la Tratatul de la Varșovia, ale tuturor țării socialiste, sînt gata să-și îndeplinească îndatoririle internaționaliste ce le revin în apărarea cauzei socialismului și păcii.

Tovarăși soldați și gradați, subofițeri, maștri militari, ofițeri și generali!

Cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării României vă felicit și vă urez noi succese în împlinirea sarcinilor de răspundere trasate Forțelor Armate de către cel de-al X-lea Congres al Partidului în îndeplinirea misiunii de onoare încredințate.

În cinstea marii sărbători naționale a poporului român,

ORDON:
Astăzi, 23 August 1969, la București, se vor trage, în semn de salut, 21 salve de artilerie.

Trăiască 23 August — ziua eliberării patriei noastre de sub jugul fascist!

Trăiască Partidul Comunist Român — conducătorul încercat al națiunii noastre socialiste!

Trăiască poporul român — constructor al socialismului!

Trăiască prietenia, colaborarea frățească și unitatea tuturor țării socialiste!

Trăiască și înflorească scumpa noastră patrie — Republica Socialistă România!

Ministrul Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România
General-colonel
ION IONIȚA

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

(Urmare din pag. I-a)

Tărănimea, puternic lovită de războiul hitlerist, s-a ridicat împotriva reziștilor forțate, a încorporărilor, contra jafului și terorii hitleriste. Înțelegând gravitatea situației prin care trecea țara, cei mai străluciți reprezentanți ai intelectualității române, patrioți luminați au protestat împotriva războiului și a ocupației germane. În rîndul soldaților și ofițerilor se dezvoltă o puternică stare de spirit antihitleristă, creștea împotriva față de războiul antisovietic și de regimul dictatorial fascist. Este semnificativ că în perioada războiului au fost trimiși în fața tribunalelor militare și a curților marțiale peste 80.000 de oameni care au refuzat să se prezinte la mobilizare și să lupte pe frontul antisovietic. Aceasta stare de spirit antihitleristă a soldaților și ofițerilor armatei române s-a manifestat cu putere în hotărîrea de constituire a diviziilor de voluntari români, cu sprijinul și pe teritoriul Uniunii Sovietice. În participarea voluntarilor români la războiul contra Germaniei fasciste. Sînt cunoscute, de asemenea, memoriile prin care cele mai marcante personalități ale științei și culturii noastre, precum și cadre superioare de comandă ale armatei și-au exprimat protestul și dezaprobarea față de politica guvernului antonescian, și au cerut, în același timp, să se pună capăt războiului antisovietic.

O puternică influență asupra creșterii voinței de luptă a poporului român, a hotărîrii sale de a răsturna jugul dictaturii, de a ieși din război cu avut creștea coaliții anti-hitleriste, stralucite izbîni obținute împotriva Germaniei naziste de armata sovietică, amplasarea tot mai mare pe care o căpăta lupta popoarelor cotropite de nazisti pentru cucerirea libertății. Părînd pe umerii săi greul războiului antihitlerist, Uniunea Sovietică a dat cele mai mari jertfe în zdrobirea mașinii de război naziste, s-a operat de glorie nepieritoare în lupta pentru salvarea omenirii de pericolul robiei fasciste: victoriile sale, ale celorlalte forte din coaliția națiunilor unite au dat noi puteri și au încurajat mișcarea de rezistență antifascistă din întreaga lume.

În anii 1943-1944, regimul fascist din România a intrat într-o criză acută. În aceste condiții, activul de bază al Partidului Comunist Român din afară, din țările sori și din lăcure — în rîndul cărora și cel important a avut Gheorghe Gheorghiu-Dej — a elaborat planul de acțiune pentru reorganizarea conducerii și întărirea rîndurilor partidului, creștea formațiunilor partide încarnate și intensificarea luptelor de partizan, pentru unirea tuturor forțelor antifasciste într-un singur front, răsturnarea prin forță a guvernului antonescian, eliberarea țării, leșirea României din război și alăturarea ei coaliției antihitleriste.

Pe baza acestui plan, partidul nostru a desfășurat o intensă activitate politică, organizatorică în rîndul celor mai largi categorii sociale. În 1943 a fost creat Frontul patriotic antihitlerist — un rîndul forte politice care reprezentau clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, păturile mijlocie de la orase, oamenii muncii de naționalitate maghiară. O importantă deosebită a avut fîurirea, la 1 mai 1944, a Frontului Unic Muncitoresc: înțelegerea intervenției între Partidul Comunist și Partidul social-democrat a sporit capacitatea de acțiune și forța de organizare a clasei muncitoare, deschizînd perspectiva realizării unității sale politico-organizatorice, a exercitat o puternică influență asupra unirii celorlalte forte patriotice, antihitleriste.

La scurt timp, partidele comunist și social-democrat realizează un acord de colaborare cu partidele liberal și național-țărănesc. În cadrul Blocului Național-Democrat, pe baza unei platforme de acțiune ce prevedea leșirea României din coaliția fascistă, încetarea războiului împotriva Uniunii Sovietice, alungarea trupelor germane din țară, înlăturarea regimului dictatorial și înlocuirea lui cu un regim constituțional, democratic. Totodată, partidul comunist a stabilit legături cu monarhia și cerurile truște în jurul palatului regal. O deosebită însemnătate au avut leșurile partidului comunist cu cadre de comandă ale armatei, cu ofițeri și generali patrioți care au colaborat activ la pregătirea militară a insurjecției. Răsturnarea guvernului dictatorial militar fascist, leșirea din războiul antisovietic, apărarea astfel în fața maselor populare, a cerurilor largi ale opiniei publice ca o necesitate arzătoare, vitală pentru însăși existența națională, pentru salvarea intereselor supreme ale întregului popor, pentru dezvoltarea viitoare a societății noastre. Înfașurarea actului istoric de la 23 August a fost astfel expresia voinței întregului popor, rezultatul coaliției celor mai largi forte sociale, politice și militare, în rîndul cărora clasa muncitoare și partidul său comunist au avut rolul conducător.

În condițiile înaintării victorioase a armatelor sovietice, ale marilor ofensive desfășurate pe direcția Iași-Chișinău, Hitler și Antonescu elaboraseră un plan pentru organizarea rezistenței militare pe teritoriul României și de mobilizare totală în acest scop a forțelor materiale și umane ale țării noastre. În aceste împrejurări, partidul și celelalte forte antifasciste au hotărît să grăbească înlăturarea planurilor stabilite inițial, să treacă neîntîrziat la arestarea guvernului Antonescu. După cum se știe, în ziua de 23 August 1944 cabinetul guvernului fascist a fost arestat. Palatul regal de către o formațiune militară insurrecțională și predate unităților de luptă patriotice. S-a format un nou guvern în care participau reprezentanții tuturor forțelor politice din Blocul Național-Democrat și în care Partidul Comunist Român era reprezentat prin Lucretiu Pătrășcanu. România a ieșit din războiul antisovietic, a întors armele împotriva Germaniei naziste, a trecut la dezarmarea trupelor hitleriste. Cu toate încercările unor cercuri din jurul palatului de a împiedica intrarea imediată în luptă a armatei române împotriva Germaniei hitleriste. În cursul unor bătălii grele, unitățile militare, împreună cu formațiunile patriotice care numărau mii și mii de luptători în principalele orase ale țării, au lichidat rezistența trupelor naziste, au eliberat în câteva zile Capitala și a mare parte a țării. Soșirea, la 30 August, a trupelor sovietice în București eliberat a fost salutăată cu entuziasm și deosebită simpatie de masele largi ale populației. Victoria insurjecției de la 23 August și intrarea armatei române în războiul antihitlerist au dus la prăbușirea frontului german în această zonă a Europei, ducîndu la înfrîngerea lui Hitler și Antonescu de a organiza pe teritoriul României o nouă linie de rezistență militară, au deschis calea înaintării rapide a trupelor sovietice spre Bulgaria, Ungaria și Ungaria.

Poporul român s-a angajat cu toate resursele materiale și umane, cu întregul său potențial de luptă în războiul drept, eliberator, antihitlerist. Armata română, slătură de Armata sovietică, a alungat prin lupte grele trupele germano-hortyste din Transilvania, eliberînd întregul teritoriu al patriei, a luat parte activă la Eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, luptînd cu eroism pînă la înfrîngerea definitivă a Germaniei fasciste. Începînd de la 23 August 1944 și pînă la încheierea războiului în Europa, efectivele militare angajate de România în acțiunile contra trupelor fasciste sau ridicat la peste o jumătate de milion de oameni; 170.000 de militari români s-au jertfit în lupta contra cotropitorilor hitleristi, pentru cauza libertății. Clasa muncitoare, țărănimea, masele largi populare, au răspuns cu abnegație chemării partidului comunist „Totul pentru front tot pentru victorie!”.

Întreaga economie a țării a fost subordonată intereselor războiului antifascist. O luminosă pagină de eroism și internaționalism proletar au înscris patrioții români care au luptat cu arma în mîni în cadrul detașamentelor de partizanii ai forțelor rezistenței antihitleriste pe teritoriul Uniunii Sovietice, al Iugoslaviei, Cehoslovaciei, Franței și altor țări.

Apurtul României la înfrîngerea nazismului s-a bucurat de o bine-meritată apreciere în opinia publică internațională. Numeroase ordine de zi ale Comandamentului Superior Sovietic și comunicate de război au evidențiat bărbăția și eroismul trupelor române. Peste 100.000 de ostași și ofițeri au fost distinși cu ordine și medali sovietice, și multe alte mii cu decorații cehoslovace și ungare, pentru faptele lor de arme. O înaltă apreciere a contribuției țării noastre este exprimată în Decretul Sovieticului Suprem al U.R.S.S. din 6 Iunie 1945, prin care se conferă șefului statului român Ordinul „Victoria”, „pentru actul curajos al cuceririi hotărîtoare a patriei României spre ruptură cu Germania hitleristă și alianța cu Națiunile Unite, în clipa cînd încă nu se precizase clar înfrîngerea Germaniei”. În discursul rostit la Conferința de pace de la Paris, ministrul de externe al Uniunii Sovietice sublinia: „Știm cu toții că România a fost statul care printr-o acțiune hotărîită s-a eliberat de regimul fascist al lui Antonescu, s-a alăturat aliaților... Împreună cu noi, împreună cu trupele aliate, noi, România democratică a început lupta pentru înfrîngerea lui Hitler, a făcut sacrificii considerabile în această luptă și noi toți recunoaștem serviciile aduse de poporul român în aceste cazuri...”. Ministrul de Externe al Marii Britanii arăta, la 29 septembrie 1944, că „România a dat un ajutor substanțial cauzei aliaților”. Relevînd semnificația participării României la războiul antihitlerist, postul de radio New York sublinia, la 18 septembrie 1944: „Dezastrul german din România a pecetluit

soarta armatelor Reichului din Balcani. Prin trecerea României de partea aliaților, drumul de sud-est, care duce la Budapesta, Praga și Viena este deschis... Este deci legitim ca poporul român să aibă în momentul de față un sentiment de satisfacție cînd România are o contribuție însemnată la grăbirea sfîrșitului. Este o contribuție de care poporul român poate să se felițete”.

Prin răsturnarea dictaturii fasciste și alăturarea la coaliția antihitleristă, prin numărul combatanților, amplasarea operațiunilor militare la care a participat și eforturile economice, poporul român și-a demonstrat ura nestăvilă față de fascism, hotărîrea sa de a participa la nimicirea acestui pericolos dușman al civilizației și libertății populare, a adus o prețioasă contribuție materială și de sînge la marea victorie asupra fascismului.

În acest moment solemn, cînd arăversăm un sfert de veac de la istoricele evenimente din august 1944, aducem un omagiu fierbinte și exprimăm cele mai profunde sentimente de recunoștință ale întregului nostru popor față de fiii patriei — revoluționari, patrioți, rezistați, partizani și luptători din organizații — care nu au preocupat nimic, nici chiar supremul sacrificiu, pentru eliberarea țării, pentru înfrîngerea fascismului. Faptele lor de vitejie, înaltul lor exemplu de dăruire, devotament și spirit de sacrificiu în slujba patriei, vor rămîne înscris pe tîndea noastră.

De la înalta tribună a Marii Adunări Naționale exprimăm sentimentele de înaltă prețuire și recunoștință ale poporului român față de Uniunea Sovietică, față de glorioasele sale armate, care au adus o contribuție hotărîtoare la eliberarea României de sub dominația hitleristă. În luptele purtate în comun de ostașii români și sovietici pentru nimicirea fascismului s-au peccellut pe veci frăția de arme româno-sovietică, prietenia trîncănită dintre cele două popoare. Această prietenie, alianța și colaborarea frățească dintre România și Uniunea Sovietică s-au ridicat în anii construcției socialiste pe un plan superior, dezvoltîndu-se continuu, pe baza comunității de orînduire socială și de idealuri. Prietenia și alianța cu Uniunea Sovietică au constituit și constituie una din temelii politicii externe promovate de partid și statul nostru.

Poporul nostru cînstete, de asemenea, memoria ostașilor celorlalte țări din coaliția antihitleristă, subliniază contribuția însemnată a acestor popoare la lichidarea mașinii de război hitleriste, la victoria asupra fascismului. Un rol de cea mai mare importanță în înfrîngerea fascismului a avut ridicarea popoarelor cotropite, mișcarea de rezistență antifascistă a forțelor patriotice, care, în frunte cu partidele comuniste, au luptat cu nenfricare împotriva ocupațiilor, pentru libertate și independență. Amintirea milionelor de combatanți și patrioți care și-au vărsat sîngele în lupta împotriva fascismului va rămîne neștersă în memoria poporului nostru.

Victoria epocală asupra fascismului în cel de-al doilea război mondial a demonstrat încă o dată, la scara celei mai ample înțeleștiri din cîte a cunoscut istoria, forța cu care popoarele se ridică în apărarea unei cauze drepte, adevărul incontestabil că rolul hotărîtor în fîurirea istoriei, în apărarea libertății și independenței naționale îl au masele populare, milioanele și milioanele de oameni ai muncii de pretutindeni. Războiul antifascist a relevat că oricît de mare ar fi potențialul aruncat în luptă de forțele reacțiunii, oricît de puternice ar fi armatele imperialiste invadatoare, ele nu pot înfrînge voința de libertate a popoarelor, dorința acestora de a-și hotărî singure soarta.

Stimați tovarăși, Prin răsturnarea dictaturii militar-fasciste, România a intrat într-o nouă perioadă a istoriei sale: lupta antifascistă și de eliberare națională s-a dezvoltat rapid într-o amplă mișcare socială care a cuprins principalele forțe revoluționare ale societății — clasa muncitoare, țărănimea, masele largi populare — hotărîte să pună capăt ocupațiilor și aspirării burghezo-moșieresti, dependenței față de puterile strălne, să asigure un curs progresist societății românești.

Partidul Comunist Român s-a dovedit la înălțimea cerințelor noii etape istorice prin care trecea țara, afirmîndu-se ca singura forță politică în stare să organizeze și să conducă lupta revoluționară a maselor, leșînd din ilegalitate, partidul nostru și-a reorganizat întreaga activitate, reușînd să-și constituie în scurt timp organizații puternice în întreprinderi și instituții, la orășe și sate, în toate județele. Comuniștii eliberați din închisori și lagă-

re au constituit nucleul care a polarizat toate forțele partidului, jucînd un rol de seamă în procesul de organizare a partidului în noile condiții, în conducerea sa și a organizațiilor revoluționare de masă. Puternicele demonstrații populare organizate încă din primele zile de după eliberare au arătat capacitatea organizatorică, autoritatea și influența crescîndă în rîndul maseilor a partidului comunist, faptul că el devinse principala forță politică a țării. Partidul a pus bazele sindicatelor unice, întîrînd Frontul Unic Muncitoresc, a organizat activitatea în rîndurile tineretului, femeilor, intelectualității: s-a extins în toată țara organizația țărănimii muncitoare — Frontul Plugarilor. În fața amplasării proceselor revoluționare care aveau loc în țara noastră, forțele reacționare își intensificau opoziția încercînd să împiedice consolidarea cuceririlor democratice ale maselor. În aceste condiții partidul a organizat Frontul Național Democrat, unind în cadrul acestuia toate forțele politice interesate în democratizarea țării și în înlăturarea reformelor economice și sociale cerute de mersul înainte ale societății românești.

Organizînd eforturile pentru sprijinirea frontului antihitlerist, conducînd marile bătălii sociale împotriva reacțiunii și a claselor exploatare, partidul a orientat lupta maselor largi populare în direcția hotărîtoare ale dezvoltării procesului revoluționar. Expriemîndu-moșierimii și împrăștierea țărănimii, democratizarea vieții politice, sprijinirea frontului antihitlerist și reconstrucția economică au constituit elementele unei largi platforme politice în jurul căreia partidul comunist a reușit să unească și să organizeze principalele forțe ale națiunii, marea majoritate a poporului.

Avînd în vedere că aparatul de stat era dominat de elemente reacționare, fasciste, care împiedicau înlăturarea transformărilor democratice și sabotau acțiunea de sprijinire a frontului antihitlerist, partidul a organizat largi acțiuni politice și mișcări de stradă, trecînd la înlăturarea de către mase, peste capul guvernelor cu majoritate reacționară, a primarilor și prefeșilor antonescieni cu reprezentanți ai forțelor democratice, concomitent, în fabrici și uzine s-au constituit comitete de întreprinderi; care au exercitat controlul muncitoresc asupra patronatului, asigurînd continuarea producției pentru nevoile frontului și ale economiei.

O problemă de importanță primordială pentru România era înlăturarea reformei agrare. La îndemnul și cu sprijinul partidului au luat ființă comitete țărănești de reformă agrară, care, înfrîngînd împotrivirea reacțiunii au împîrțit țărănilor pămînturile moșieresti; acest act revoluționar, consfințit ulterior prin Legea reformei agrare, a dus la lichidarea unuia din cele mai conservatoare clase exploatare — moșierimea. Zecl de mil de muncitori trînciți de partid la sate au ajutat țărănimea în lupta pentru cucerirea pămînturilor moșierilor, pentru organizarea vieții satelor și a producției agricole.

În focul acțiunilor revoluționare pentru democratizarea țării, reorganizarea aparatului de stat și înlăturarea reformei agrare, s-a încheiat și consolidat alianța muncitorească-țărănească — forța motrice principală care a hotărî dezvoltarea revoluției populare, soarta bătăliei pentru putere. Totodată, partidul și-a întărit puternic legăturile cu intelectualitatea, a continuat munca politică în rîndul forțelor armate, a acționat cu consecvență pentru rezolvarea în spirit democratic a problemei naționale, pentru egalitatea în drepturi a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. Aceasta a dus la stringerea legăturilor partidului cu masele largi populare, la consolidarea unității în jurul său a tuturor forțelor sociale avansate ale țării. Autoritatea și forța partidului erau reflectate și de faptul că la numai cîteva luni după leșirea din ilegalitate în rîndurile sale se aflau peste 100.000 de membri.

Desfășurarea acestor ample lupte politice, economice și sociale a determinat continua schimbare a raportului de forțe, slăbirea pozițiilor claselor exploatare și ale partidelor reacționare, creșterea rolului și influenței maselor populare în viața politică. În decurs de cîteva luni au fost răsurnate, rînd pe rînd, trei guverne cu majoritate reacționară și instaurat, la 6 martie 1945, primul guvern democrat. În frunte cu eminențumul om de stat și înflăcăratul patriot — doctor Petru Groza —, guvern — care precumpneau reprezentanții clasei muncitoare și ai țărănimii. Aceasta a constituit o mare victorie a luptei revoluționare a oamenilor muncii, marcînd instaurarea puterii populare și trecerea la înlăturarea programului de transformare democratică, revoluționară a societății.

Sarcina centrală a partidului și a guvernului democrat era, acum, redresarea economiei naționale. Avem încă vii în amînire condițiile excepționale de grele pe care a trebuit să le înfruntăm în acea perioadă: economia se afla în stare de haos și dezorganizare; nivelul producției industriale scăzuse la aproximativ jumătate față de perioada dinaintea de război, iar agricultura, scutită de jaful hitleristilor, de rezichiiții, furniza doar o treime din producția medie de cereale antebelice. Transporturile funcționau cu o capacitate extrem de redusă. Cei doi ani consecutivi de secetă au agravat și mai mult situația. Reacțiunea incurajă specula și evaziunea fiscală, organiza sabotajul economic, sporînd astfel dificultățile în care se afla țara. Toate acestea au impus poporului nostru eforturi eroice pentru a asigura sprijinirea materială a frontului, îndeplinirea obligațiilor care decurgeau din armistițiul, pentru lichidarea urmărilor războiului și refacerea economică a țării.

O importanță excepțională în viața țării a avut Conferința Națională a Partidului Comunist Român din octombrie 1945, care a elaborat programul de acțiune al partidului pentru consolidarea cuceririlor revoluționare ale poporului și dezvoltarea democratică a țării, pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea și celelalte pături muncitoare, pentru unirea tuturor forțelor democratice. Un loc central în dezbaterile Conferinței l-au ocupat problemele redresării și dezvoltării economiei naționale. Raportul Comitetului Central — prezentat de Gheorghe Gheorghiu-Dej — sublinia că „la baza acțiunii de refacere și reconstrucție a țării trebuie să stea refacerea și dezvoltarea industriei grele”, menționînd că „progresul țării noastre este în direcția nemilcicioasă legătură cu progresul industrializării țării” și că „de țara industrială a țării depinde în mare măsură însăși independența statului nostru”. În acest fel Conferința Națională a prezentat în fața partidului și a întregii țări nu numai un program de acțiune imediată, ci și obiectivele de perspectivă pentru asigurarea progresului economic și social al poporului nostru.

O dată cu rezolvarea problemelor desăvîrșit revoluției burghezo-democratice au fost luate măsuri ce etatizarea Băncii Naționale, organizarea ofiților industriale, înlăturarea reformei monetare și dezvoltarea controlului muncitoresc asupra întreprinderilor, care au întărit rolul economic al statului democratic-popular, au îngrădit exploatarea capitalistă.

Dezvoltarea procesului revoluționar a dus la schimbarea radicală a raportului de forțe în societate și a pus în mod necesar sarcina trecerii la o nouă etapă a dezvoltării sociale — la revoluția proletară. Ca urmare a înfrîngerei rezistenței înverșunată a claselor exploatare și a grupărilor lor politice, sprijinite de reacțiunea internațională, a izolării în tot mai mare măsură a acestor forțe, au fost eliminați din guvern ultimii reprezentanți ai partidelor burgheze: a fost înlăturată monarhia și proclamată Republica Populară Română. Aceasta a însemnat cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea, cu celelalte categorii de oameni ai muncii, a marcat trecerea la înlăturarea sarcinilor revoluției socialiste.

Politica justă promovată de Partidul Comunist Român, modul în care el a reușit să soluționeze problemele fundamentale de care depindea progresul social al României, au dus la creșterea autorității și prestigiului său în masele oamenilor muncii. Poporul vedea în partidul comunist singura forță politică în stare să asigure satisfacerea revendicărilor sale vitale, înaintarea și dezvoltarea țării. Autoritatea și forța partidului erau reflectate și de faptul că la numai cîteva luni după leșirea din ilegalitate în rîndurile sale se aflau peste 100.000 de membri.

Desfășurarea acestor ample lupte politice, economice și sociale a determinat continua schimbare a raportului de forțe, slăbirea pozițiilor claselor exploatare și ale partidelor reacționare, creșterea rolului și influenței maselor populare în viața politică. În decurs de cîteva luni au fost răsurnate, rînd pe rînd, trei guverne cu majoritate reacționară și instaurat, la 6 martie 1945, primul guvern democrat. În frunte cu eminențumul om de stat și înflăcăratul patriot — doctor Petru Groza —, guvern — care precumpneau reprezentanții clasei muncitoare și ai țărănimii. Aceasta a constituit o mare victorie a luptei revoluționare a oamenilor muncii, marcînd instaurarea puterii populare și trecerea la înlăturarea programului de transformare democratică, revoluționară a societății.

mat în întreaga sa activitate de masele largi ale celor ce muncesc, de întregul popor.

Asupra evoluției situației țării noastre din acea perioadă o influență pozitivă au avut condițiile internaționale în care s-a desfășurat lupta pentru înlăturarea revoluției populare și trecerea la construcția socialistă, sprijinul multilateral primit din partea Uniunii Sovietice, faptul că într-o serie de țări se instaurau regimuri de democrație populară.

În aceste condiții favorabile, factorul hotărîtor care a determinat desfășurarea procesului revoluționar în țara noastră au fost forțele interne — clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, masele largi populare. Înlăturarea revoluției și construcției socialiste, orînduirea nouă edificată pe pămîntul patriei noastre, sînt opera poporului însuși, care, sub conducerea Partidului Comunist Român, și-a făurit în mod conștient propria istorie.

În marile lupte sociale din această perioadă, un rol de cea mai mare însemnătate l-a avut — așa cum am mai arătat — realizarea unității de acțiune între Partidul Comunist și Partidul Social-Democrat în cadrul Frontului Unic Muncitoresc. Colaborarea timp de aproape patru ani în cadrul Frontului Unic Muncitoresc a dus la o mai bună cunoaștere între comunisti și social-democrați, la izolarea liderilor de dreapta ai social-democrației care se opuneau unității, a creat condițiile pentru înlăturarea deplinei unități politico-organizatorice a clasei muncitoare. Făurirea în februarie 1948 a partidului revoluționar unic al clasei muncitoare, pe temelia marxism-leninismului, a pus capăt perioadei totdeauna sciziunii din mișcarea noastră muncitorească, a constituit o măreață victorie a forțelor revoluționare din România. Crearea partidului unic al clasei muncitoare a reprezentat o necesitate obiectivă a dezvoltării revoluției în țara noastră, asigurînd condițiile pentru înlăturarea cu succes a misiunii istorice a proletariatului — de clasă conducătoare în revoluția și construcția socialistă.

Stimați tovarăși,

Cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea și celelalte pături de oameni ai muncii, a permis trecerea la înlăturarea obiectivelor revoluției și construcției socialiste. Naționalizarea principalelor mijloace de producție în Iunie 1948 a dus la lichidarea puterii economice a marii burghezii industriale și financiare, a dat naștere unui puternic sector socialist în economie, deschizînd astfel o etapă calitativ nouă în evoluția relațiilor economico-sociale din țara noastră. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție a permis statului democrat-popular să pună bazele dezvoltării planificate a economiei naționale, dirijării conștiente a eforturilor materiale și umane în concordanță cu cerințele și obiectivele majore ale construcției socialiste.

Aplicînd legile generale ale fîuririi noi orînduirii condițiile concrete ale României, partidul nostru a desfășurat o intensă activitate politică și organizatorică pentru generalizarea și consolidarea relațiilor socialiste de producție, pentru făurirea economiei socialiste unitare, pentru creșterea și dezvoltarea unei puternice baze tehnico-materiale a socialismului.

În centrul operei de construcție socialiste s-a aflat în permanență politica de industrializare — factorul hotărîtor pentru lichidarea inapoierea economice moștenite de la regimul burghezo-moșieresc, dezvoltarea susținută a întregii economii și ridicarea nivelului cultural a țării, creșterea nivelului de trai al populației, întărirea independenței și suveranității naționale. Rezultatul acestei politici consecvente a fost dublarea, în medie, la fiecare 5 ani, a producției industriale, care în prezent este de peste 14 ori mai mare decît în anul 1938; ponderea industriei în venitul național s-a mărit de la 30,8 la sută în 1938 la 54,2 la sută anul trecut, întîrîndu-se continuu poziția conducătoare a acestui ramuri în economia națională. Prin alocarea în toată această perioadă a peste jumătate din totalul fondurilor de investiții pentru dezvoltarea și modernizarea industriei, au fost construite sute și sute de întreprinderi noi, dotate cu aparatură modernă, amplasate pe întreg cuprinsul țării; este semnificativ pentru eforturile făcute în acest sens, mai ales în ultimii ani, că din totalul fondurilor fixe industriale, aproximativ 70 la sută au fost date în funcțiune în perioada 1960-1968. O sintetică și concludentă ilustrare a succeselor obținute în aceste ani, o constituie Expoziția Realizărilor Economiei Naționale, care reflectă progresul uriaș înlăturat de România în dezvoltarea eco-

nomiei, cu deosebire în creșterea și modernizarea producției industriale.

În procesul industrializării au crescut puternic rîndurile clasei muncitoare, s-au produs profunde schimbări calitative în structura și în profilul ei. Muncitorimea se înfașează astăzi ca o clasă socială cu un orizont larg de cunoștințe politice, profesionale și de cultură generală, care a acumulat o bogată experiență în producția materială și în conducerea societății. Doresc să subliniez și cu acest prilej că în toate etapele revoluției și construcției socialiste, clasa noastră muncitoare a făcut dovada unei înalte maturități politice și combativități revoluționare, s-a afirmat drept cea mai avansată forță socială a țării, îndeplinindu-și cu cinste misiunea istorică de a se elibera pe sine și întregul popor muncitor de exploatare și asuprire; ea a demonstrat în mod strălucit că este capabilă nu numai să răstoarne și să lichideze rîndurile burghezo-moșieresti, ci și să construiască o orînduire nouă, a libertății și dreptății sociale — orînduirea socialistă, în care poporul a devenit cu adevărat stăpînul propriului său destin.

Un obiectiv fundamental al programului de construcție socialistă l-a constituit cooperativizarea agriculturii, reorganizarea producției agricole pe baze socialiste. În politica sa agrară, partidul a pornit de la condițiile specifice ale agriculturii noastre, de la faptul că această ramură era mult rămasă în urmă, cu o slabă înzestrare tehnică. Se înscriu ca un moment de seamă în istoria construcției noastre socialiste hotărîrile planului din 3-5 martie 1949 care au trasat programul cooperativizării agricole, deschizînd drumul victoriei socialismului în satul românesc. Viața a confirmat pe deplin justetea opțiunilor țărănimii noastre: marea proprietate socialistă și-a dovedit din plin superioritatea asupra micii gospodării țărănești, asigurînd premisele pentru folosirea rațională a mijloacelor tehnice și a forței de muncă, a științei și tehnicii moderne, pentru creșterea producției și a bunăstării țărănimii. În condițiile extinderii și consolidării noilor relații de producție, s-a dezvoltat puternic baza tehnico-materială a agriculturii, s-a asigurat dotarea ei cu mașini, tractoare, îngrășăminte chimice, cu cadre de specialitate. Toate acestea au dus la creșterea producției globale agricole, care a fost anul trecut de 2,2 ori mai mare decît în 1950; agricultura noastră socialistă asigură satisfacerea în tot mai bune condiții a nevoilor de consum ale populației și ale economiei.

Orînduirea socialistă a schimbat în mod radical înfașurarea satului românesc, scoțîndu-l din starea de imobilism și înapoiere în care a fost ținut de vechile rîndurile și împrîmîndu-l o dezvoltare dinamică pe calea prosperității și înfloririi continue.

Potențialul revoluționar al țărănimii, care s-a afirmat în decursul istoriei în nenumărate bătălii sociale și naționale, a fost pus în întreaga sa valoare de către revoluția socialistă. În urma cooperativizării agriculturii țărănimea a devenit o clasă nouă, omogenă, cu un ideal social unitar și un nivel cultural-politic tot mai ridicat; ea și-a lecat pentru totdeauna existența de socialism, de marea producție modernă, aducîndu-și o contribuție de seamă la întreaga operă de construcție socialistă, la înflorirea patriei.

Schimbările profunde care au avut loc în societatea noastră ca urmare a victoriei socialismului la orășe și sate au ridicat pe o treaptă calitativă superioară alianța muncitorească-țărănească pe fundamentul trainic al relațiilor socialiste de producție, al comunității depline de interese economice și social-politice. Alianța de nezdruclinat dintre clasa muncitoare și țărănime, cimentarea prieteniei și colaborării dintre cele două mari clase sociale constituie factorul hotărîtor al coeziunii întregii societăți, temelia de granit a orînduirii noastre socialiste.

Una din marile schimbări revoluționare petrecute în acești ani a fost înlăturarea, într-un timp istoric scurt, a înapoierii culturale și științifice de carte lăsată moștenire de regimurile trecute. În România socialistă s-a asigurat accesul larg al tuturor cetățenilor la comorile culturii și științei: aproape o cincime din populația totală a țării învață astăzi în școli și facultăți. Generalizarea școlii de 10 ani — acțiune care va începe în toamna acestui an — va situa România în rîndul țărilor avansate din punctul de vedere al nivelului învățămîntului și al culturii populației.

În anii socialismului s-a amplifiat considerabil aria activității spirituale din țara noastră. A sporit în măsură însemnată potențialul științific al României, s-a dezvoltat baza materială a

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

(Urmare din pag. a II-a)

științei, s-a format un numeros corp de cadre științifice. În viața societății noastre știința își deosebește tot mai pregnant atribuțiile pe care le conferă actuala revoluție tehnico-științifică — de forță de producție nemiloșită, de factor fundamental al progresului economic și social.

Savantii și cercetătorii noștri, întreprinzându-se eforturilor întregului popor, muncind cu pasiune și competență, aduc o valoroasă contribuție la îmbogățirea patrimoniului științific național, la dezvoltarea multilaterală a patriei noastre socialiste.

Noua orînduire a asigurat climatul propice pentru dezvoltarea amplă a creației artistice, pentru înflorirea culturii naționale. Confruntată cu marile probleme ale transformării revoluționare a societății, scriitorii, compozitorii, artiștii plastici, creatorii de artă au răspuns chemării partidului de a-și pune talentul în slujba marilor opere de edificare a societății. În slujba înobilării spirituale a poporului aducându-și, prin operele lor, contribuția valoroasă la mobilizarea și însușirea meselor populare, la păstrarea conștiinței lor în lupta pentru împlinirea idealurilor socialiste pe pământul României.

În anii socialismului s-a format un larg detașament de oameni de știință și cultură, de intelectuali, de toate profesii, educați în spiritul ideologiei marxist-leniniste a partidului nostru, profund devotați cauzei socialismului. Este semnificativ că peste 2 la sută din specialiștii cu studii superioare din economie, tehnică, învățămînt, ocrotirea sănătății, cultură, administrație au absolvit facultățile în ultimele două decenii. Intelectualitatea, care unește într-un tot unic forțele mai multor generații, s-a născut necontenit în toți acești 23 de ani alături de popor, a participat activ la marea operă de transformare a societății, constituind un sprijin de nădejde al partidului nostru.

La împlinirea unui sfert de secol de la eliberarea țării făcînd bilanțul marilor noastre lupte și victorii... În cadrul cărora, un rol de seamă ocupă împlinirea libertății și egalității în drepturi a femeii în societate — un cuvînt de căldură prețios se cuvine să adresăm mîlțoanelor de femei din patria noastră, uriașă forță socială a națiunii socialiste. Muncind și luptînd fără preget, oferind nenumărate pîde de abnegație participînd la educarea dărilor a tinerelor generații, la vasta activitate social-politică desfășurată pe întreg cuprinsul patriei, femeile din România au adus o contribuție remarcabilă la opera de înaltare a societății noastre socialiste.

De unanimă apreciere din partea întregului popor se bucură tîna generație a patriei, care, animată de un profund spirit patriotic, a răspuns cu înflăcărare apelului adresat de partid de a-și pune energia elanul și puterea de muncă în slujba idealurilor socialismului, ale libertății și fericii poporului român. Nu au existat bătălii de clasă, acțiuni politice, momente mai însemnate în marea efort colectiv al poporului nostru pentru refacerea și dezvoltarea patriei, pentru edificarea socialismului la care tineretul muncitoresc, tărâns și intelectual s-au pus în adus contribuția, să nu își înscrie pagini minunate de eroism.

Socialismul a schimbat profund modul de existență al poporului, anul material și spiritual al mîlțoanelor de oameni ai muncii, a ridicat pe o treaptă nouă de civilizație masele largi populare de la o țară sărăcită. Este suficient, tovarăș, să punem în antiteză realitatea de ieri și de astăzi ale țării noastre să vedem ce mult a însemnat socialismul pentru viața oamenilor muncii. De instaurarea orînduirii socialiste poporul nostru începează asemenea cuceriri remarcabile care sînt asigurarea dreptului la muncă și odihnă, învățămîntul invălmîntului de toate gradele, îmbunătățirea sănătății a ocrotirii sănătății publice, crearea unui cuprinzător sistem de pensii, dezvoltarea puternică a construcției de locuințe mai presus de toate, sentimentul de liniște sigură în ziua de azi. Pe baza creșterii de peste 4 ori a veniului național pe locuitor, față de perioada antebelică s-au asigurat venituri sporite categoriilor de oameni și mîlțoanelor de la orase și sate, s-a îmbunătățit consumul de produse alimentare și nealimentare, binele, civilizația socialistă pătrundînd tot mai mult în viața fiecărei familii.

Sistemul conștiinței, tovarăș, că în dezvoltarea nevoilor populației noastre încă o serie de lipsuri și neajunsuri, că mai avem mult de lucru pentru a asigura poporului nostru un grad tot mai înalt de civilizație materială și spirituală. Așa cum s-a stabilit în Congresul al X-lea, partidul nostru va depune în viitor eforturi stăruitoare pentru dezvoltarea rapidă a avuției naționale și asigurarea, pe această bază, a creșterii nivelu-

lui de trai al populației aceste este telul suprem al politicii sale! Partidul pune totul în slujba omenii, a bunăstării și fericii sale!

Un rezultat de excepțională însemnătate al construcției socialiste este înfăptuirea unei strînse coeziuni a întregii societăți în jurul Partidului Comunist Român. Desființînd clasele exploatare, socialismul a realizat cu adevărat unitatea social-politică a tuturor claselor și păturilor societății noastre, crezînd condiții pentru manifestarea deplină a energiilor și forțelor întregii națiuni, pe care a ridicat-o la o treaptă superioară de dezvoltare. Rezolvarea iustă, în spiritul marxism-leninismului, a problemei naționale, asigurarea egalității în drepturi a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate, cu cimentat trairic frăția și unitatea poporului român și naționalităților conlocuitoare. Tot ce se înfăptuiește astăzi în România socialistă este rodul activității înfrățite a oamenilor muncii români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități, constituie expresia deplină a identității de țeluri și aspirații ale întregului nostru popor.

În condițiile socialismului s-au împlinit pentru prima oară de-a lungul istoriei noastre principalele suveranități ale poporului în stat. Puterea putere în patria noastră aparține poporului și se exercită prin reprezentanții aleși din rîndurile tuturor categoriilor sociale: toți cetățenii — fără deosebire de sex, naționalitate, profesie și stare socială — participă nemiloșit la elaborarea și împlinirea politicii statului. În largirea continuă a democrației socialiste își găsește împlinirea idealurile de libertate, egalitate și echitate socială pentru care au militat neabătut clasa muncitoare, cei mai buni fi ai țării, mințile cele mai luminate ale acestui popor. Triumful politicii marxist-leniniste a partidului nostru se reflectă cu putere în forța și trăinicia orînduirii noastre noi. În întărirea și perfecționarea continuă a statului socialist, care joacă rolul de instrument principal în edificarea societății socialiste.

Desigur, tovarăș, făcînd bilanțul strălucit al realizărilor dobîndite în anii care au trecut de la Eliberare, nu putem să nu relevăm că în această perioadă a trebuit să facem față multor greutăți, inerente unei opere sociale de o asemenea amploare și complexitate cum este făurirea unei noi orînduirii. Au existat, de asemenea, lipsuri și neajunsuri; s-au săvîrșit o serie de greșeli și abuzuri față de care Comitetul Central, Congresul al X-lea au luat poziție hotărîtoare. Ceea ce a fost însă dominant în întreaga noastră activitate de un sfert de secol a fost capacitatea partidului comunist de a înfrînge greutățile, de a depăși lipsurile și neajunsurile, de a îndrepta greșelile. Esențial, caracteristic a fost — în toți acești ani — mersul neabătut pe drumul socialismului, dezvoltarea pe toate planurile a societății noastre. Va trebui să luăm în continuare măsuri, în spiritul hotărîrilor Congresului al X-lea, pentru înlăturarea lipsurilor și neajunsurilor, a oricăror stări de lucruri negative, pentru perfecționarea continuă a activității noastre în toate domeniile vieții sociale.

În această perioadă s-a afirmat cu putere și a crescut continuu rolul de forță conducătoare în societate al partidului comunist. Elaborînd politica înaintîrii susținute a patriei pe calea industrializării socialiste, modernizării agriculturii, ridicării nivelului de trai, înfiorării învățămîntului, științei, culturii, dezvoltării multilaterale a orînduirii noastre sociale și de stat, stabilind liniile directoare de politică externă și desfășurînd o vastă activitate internațională, partidul nostru își îndeplinește cu cinste misiunea de forță conducătoare a întregului popor, de detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Partidul Comunist Român și-a întemeiat întreaga politică de faurire a noii societăți pe aplicarea creatoare a principiilor fundamentale ale marxism-leninismului corespunzător particularităților istorice ale României, cerințelor și sarcinilor concrete ale fiecărei etape de dezvoltare a țării noastre. Totodată, partidul nostru studiază cu atenție experiența Partidului Comunist și Ununii Sovietice și a celorlalte partide frățesti din țările socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, prelînd tot ceea ce corespunde necesităților și condițiilor dezvoltării societății românești. În toată această perioadă, Partidul Comunist Român, poporul nostru au simțit puternic solidaritatea celorlalte țări socialiste, a partidelor comuniste, a forțelor revoluționare din alte țări. La rîndul lor, partidul și poporul nostru au militat pentru dezvoltarea unor largi relații internaționale de prietenie și alianță cu toate țările socialiste, pentru întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești, considerînd aceasta drept o condiție importantă a ac-

celerării construcției socialiste în fiecare țară, a creșterii prestigiului și influenței ideilor socialismului în lume.

Bilanțul aut de bogat în victorii și înfăptuiri ale acestui sfert de secol încoronază ani de luptă și muncă eroică, oglindesc voința nestăvilită de progres a poporului român, devotamentul său față de idealurile socialismului, reprezentînd un motiv de profundă mîndrie patriotică pentru toți oamenii muncii. Poporul nostru este ferm hotărît să apere și să dezvolte neîntrerupt mărețele sale cuceriri revoluționare, să pășească tot mai viguros înainte sub conducerea partidului pe calea socialismului și comunismului.

Partidul nostru asigură întregul popor că își va îndeplini și de acum înainte cu abnegație misiunea de forță conducătoare a societății, va organiza și conduce ca și pînă acum forțele și energiile națiunii noastre socialiste spre telul unic al progresului și prosperității, al comunismului și păcii. Ne exprimăm profunda convingere în superioritatea atotbirătoarei învățături marxist-leniniste. În capacitatea acesteia, a orînduirii noastre socialiste, de a învinge orice ideologie adversă, orice influență a concepțiilor burgheze. Este mai presus de orice îndoielă că nici o forță din lume nu va putea întoarce din drumul său poporul român, nu va putea împiedica grandioasa operă de construcție a socialismului și comunismului în România.

În aceste momente solemne ne gîndim cu recunoștință la sutele de mii de comunisti, la activiștii noștri de partid și de stat care s-au aflat întotdeauna, de-a lungul anilor, în primele rînduri ale marilor lupte pentru construcția socialistă, muncind, zi și noapte, fără preget, pentru împlinirea obiectivelor economice și politice stabilite de partid. În mod deosebit se cuvine a evoca aportul de mare preț la viața partidului și statului nostru, la construirea societății socialiste al lui Gheorghe Gheorghiu-Dej și a doctorului Petru Groza — personalități remarcabile ale poporului român —, precum și al altor conducători de seamă ai partidului și țării noastre.

La marea noastră sărbătoare națională, considerăm o datorie de onoare de a exprima cele mai vii sentimente de prețuire, res-

pect și admirație față de clasa muncitoare, tărîns și intelectualitate, față de toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate, față de glorioșul nostru popor, care nu au precupețit nici un efort pentru a înălța pe pămîntul României luminosul edificiu al socialismului.

Stimați tovarăș,

Sărbătorim a 23-a aniversare a eliberării țării la numai cîteva zile de la încheierea Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român — eveniment de însemnătate istorică în viața partidului și a poporului nostru. Congresul a făcut o profundă analiză a realităților economico-sociale actuale ale României, a problemelor nodale de care depinde mersul înainte în toate domeniile construcției socialiste; el a trasat căile și obiectivele dezvoltării viitoare a țării — programul înaintării susținute a societății românești pe drumul progresului și civilizației, al apropierii României de nivelul statelor avansate ale lumii. Elaborarea acestui program a evidențiat încă o dată largul democratism al orînduirii noastre, faptul că tot ceea ce este hotărît pentru dezvoltarea societății este gîndit, judecat și elaborat de popor, reprezentîndu-se adevărat emanată înțelepciunii și voinței întregii națiuni, intruchipîndu-se în interesele sale majore, se bazează pe hotărîrea oamenilor muncii de a lupta neobosit pentru traducerea în viață a politicii partidului comunist.

Programul stabilit de Congresul al X-lea îmbrățișează toate sectoarele și laturile dezvoltării economico-sociale a țării: obiectivele și sarcinile sale fundamentale sînt dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale, aplicarea largă a cuceririlor științei și tehnicii contemporane, perfecționarea relațiilor de producție, a vieții sociale și de stat, adîncirea democrației, creșterea bunăstării materiale și spirituale a poporului, ridicarea conștiinței socialiste a maselor — în vederea făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate. Congresul a aprobat orientările generale ale acestui program, ritmurile de creștere a economiei naționale, politica acumulărilor de care depinde, în ultimă instanță, realizarea obiectivelor prevăzute.

Evoluția potențialului economic și social al țării în comparație cu anul 1938

	1938—100				
	1965	1968	1970	1975	1980
1. Populația	122%	126%	130%	138%	145%
2. Produsul social	4,1 ori	5,4 ori	6,3 ori	8,9—9,2 ori	12,2 ori
3. Venitul național	4,1 ori	5,2 ori	6,2 ori	9,0—9,3 ori	12,4 ori
4. Producția globală industrială	9,6 ori	14 ori	17,3 ori	26—27 ori	34,5—40 ori
5. Producția globală agricolă	1,4 ori	1,6 ori	2,0 ori	2,5—2,6 ori	3—3,1 ori
6. Investiții	10 ori	14 ori	17,0 ori	24,3—25,0 ori	34—36 ori
7. Numărul salariaților	3,1 ori	3,4 ori	3,6 ori	3,9—4 ori	4,4—4,5 ori
8. Salariul real	2,2 ori	2,4 ori	2,7 ori	3,1—3,2 ori	3,7—3,8 ori

Pentru dinamismul și amploarea dezvoltării României în deceniul următor este deosebit de semnificativ că în 1980 se va realiza un produs social și un venit național de peste 12 ori mai mare decît înainte de război. La baza acestui puternic avînt va sta creșterea de 31,5—40 ori a producției industriale, de peste 3 ori a producției agricole. Un indiciu deosebit de expresiv al capacității de progres a economiei noastre naționale este faptul că în 1975 volumul investițiilor va fi de 25 de ori, iar în 1980 de aproximativ, 36 de ori mai mare decît în 1938. Progresul economic al țării se va reflecta, pe plan social, în creșterea de 4,5 ori a numărului de salariați și de aproape 4 ori a salariului real față de anul 1938.

Îndeplinirea acestui vast program cere eforturi intense din partea întregului popor, pune îndatoriri și sarcini mari în fața fiecărui cetățean, necesită îmbunătățirea muncii în toate domeniile, eliminarea neajunsurilor și lipsurilor care mai există, sporirea continuă a eficienței întregii noastre activități. Exigențe deosebite se pun în fața partidului — forța politică conducătoare a societății. Congresul a definit cu claritate spiritul în care trebuie să-și desfășoare activitatea partidul, fiecare comunist, pentru a răspunde marilor sarcini ce le revin în actuala etapă, a stabilii un ansamblu de măsuri pentru perfecționarea în continuare a muncii organelor și organizațiilor de partid, creșterea capacității lor politice și organizatorice, legarea tot mai strîns de masele largi populare. Avem convingerea nerăstrămătată că glorioșul nostru partid — care numără în rîndurile sale aproape două milioane de comunisti —

cămi în lupte revoluționare de aproape o jumătate de secol, și care de un sfert de veac conduce destinele acestui popor — se va dovedi și în viitor la înălțimea încrederii întregii națiuni, va și să conducă cu deplin succes mărețea operă de faurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în România!

Stimați tovarăș,

Intrucît, recent, la Congresul partidului am făcut o analiză amplă, multilaterală a politicii noastre externe, a sarcinilor de viitor ale României pe plan internațional, mă voi referi acum la aceste probleme în mod succint.

În anii care au trecut de la cel de-al doilea război mondial, harta social-politică a lumii a cunoscut schimbări fundamentale. Raportul de forțe pe plan mondial s-a modificat în mod radical în favoarea socialismului, păcii și progresului. Succesele obținute de Uniunea Sovietică în construirea comunismului, victoria revoluției populare în China, într-o serie de alte țări din Europa și Asia, în Cuba — prima țară socialistă pe continentul american, crearea și dezvoltarea sistemului mondial socialist care cuprinde 14 state au deschis noi perspective pentru progresul social în lumea contemporană. A crescut considerabil capacitatea de luptă revoluționară a clasei muncitoare, amploarea mișcării comuniste și muncitorești. Ca rezultat al intensificării mișcărilor de eliberare națională s-a destrămat sistemul colonial al imperialismului, au apărut noi state independente care joacă un rol tot mai important pe arena internațională; se desfășoară cu intensitate lupta popoarelor, asuprite pentru lichidarea totală a acestui ru-

șinos sistem de înrobire; forțe sociale uriașe, cum n-a mai cunoscut istoria, se ridică în întreaga lume împotriva politicii de agresiune și dictat a imperialismului, pentru apărarea păcii și dezvoltarea colaborării între state.

În toți acești ani, România s-a afirmat ca un detașament activ în lupta revoluționară a popoarelor pentru libertate națională și socială, și-a adus contribuția la întărirea forțelor antiimperialiste, la cauza socialismului și păcii în lume. Exprimînd voința întregului popor, Congresul al X-lea a dat o unanimă aprobare politicii externe a partidului și statului nostru — care corespunde atît intereselor fundamentale ale țării cît și îndatoririlor noastre internaționale —, a adoptat liniile directoare ale activității internaționale a României în perioada următoare. Dorim să reafirmăm și cu acest prilej hotărîrea fermă a partidului și statului nostru de a nu precupeții nimic pentru a duce la îndeplinire mandatul încredințat de Congres și de întregul popor, de a înfăptui această politică, pentru a spori continuu aportul României la rezolvarea marilor probleme care confruntă omenirea contemporană, la triumful ideilor socialismului, păcii și colaborării între popoare.

În centrul politicii noastre externe va sta și în viitor întărirea prieteniei, alianței și colaborării cu toate țările socialiste — de care ne leagă solidaritatea frățească întemeiată pe identitatea de orînduire socială, pe ideologia marxist-leninistă, pe țelurile comune ale luptei pentru socialism și comunism, pentru pace. România va dezvolta consecvent relațiile sale de colaborare și cooperare multilaterale cu țările membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, cu toate țările socialiste, vînzînd în aceasta un factor de bază al dezvoltării fiecărei țări socialiste în parte, al întăririi sistemului mondial socialist în ansamblu. De asemenea, țara noastră își va aduce contribuția la colaborarea politico-militară în cadrul organizației Tratatului de la Varșovia, va dezvolta legăturile de prietenie ale armatei noastre cu armatele statelor membre ale acestui Tratat cît și cu armatele celorlalte țări socialiste. Doreșc să adresez de la această înaltă tribună un salut frățesc popoarelor din țările socialiste, să dau glas apelului poporului nostru de a se face totul în scopul depășirii greutăților actuale, pentru unitatea tuturor țărilor socialiste.

România va depune și în continuare eforturi perseverente pentru refacerea și întărirea unității țărilor socialiste, pentru creșterea forței și influenței sistemului mondial socialist, principalul factor al luptei antiimperialiste în întreaga lume.

Urînd cu consecvență o politică îndreptată spre îmbunătățirea climatului internațional, țara noastră promovează relații de colaborare pe tărîm economic, politic, cultural și tehnico-științific cu toate statele fără deosebire de orînduire social-politică, pe baza principiilor coexistenței pașnice, militînd pentru respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și decide singur destinul, căile dezvoltării sociale și naționale, fără nici un amestec din afară. La baza relațiilor sale externe, România situează în mod ferm principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajul reciproc — principii care capătă, în lumea de azi, o tot mai largă recunoaștere internațională, se afirmă ca singura temelie trairică a dezvoltării unei fructuoase colaborări între țări și popoare, a înfăptuirii securității și păcii în lume.

Poporul nostru, care, în decursul istoriei sale a cunoscut din plin ce însemnă exploatarea și asuprirea străină, este intrinsec solid și puternic, este hotărît să lupte pentru scuturarea jugului străin, sustine cu căldură lupta lor împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru cucerirea și întărirea independenței naționale, pentru dezvoltarea progresistă a societății, pentru pace. Adresăm salutul nostru fierbinte tuturor popoarelor din colonii care luptă cu arma în mînă pentru scuturarea jugului imperialist. Le urăm succes cît mai grabnic în lupta lor, România va sprijini și în viitor lupta tinerelor state pentru dezvoltarea de sine stătătoare, pentru apărarea suveranității și afirmarea lor tot mai activă pe arena internațională.

Reafirmăm și cu acest prilej solidaritatea noastră deplină cu poporul vietnamez, cu lupta sa eroică împotriva agresiunii Statelor Unite ale Americii, pentru libertate și independență națională; ne pronunțăm pentru retragerea trupelor americane din Vietnam, astfel ca poporul vietnamez să-și poată rezolva singur treburile interne — inclusiv problema u-

nificării țării — fără nici un amestec din afară. Ne pronunțăm, pentru rezolvarea conflictului din Orientul Apropiat, prin aplicarea Rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, retragerea trupelor israeliene de pe teritoriile arabe ocupate, respectarea integrității teritoriale și independenței tuturor statelor, rezolvarea problemei refugiaților palestini și a celorlalte probleme, corespunzător intereselor popoarelor din această parte a lumii, asigurării păcii și securității internaționale.

Un loc important în eforturile României consacrate asigurării păcii în lume îl va ocupa în continuare îndeplinirea securității europene. Tîra noastră va acționa cu energie și perseverență pentru transparența în practică a principiilor și propunerilor formulate de țările socialiste participante la Tratatul de la Varșovia, în Declarația de la București din 1966 și în Apelul de la Budapesta din acest an, se pronunțăm pentru organizarea unei conferințe a statelor europene și a altor acțiuni urmînd dezvoltarea cooperării și realizarea securității pe continent.

O însemnată contribuție la întărirea păcii și securității ar aduce desființarea blocurilor militare, lichidarea bazelor militare străine, retragerea trupelor în limitele granițelor lor naționale, precum și renunțarea la orice demonstrații de forță care înfrîntătesc atmosfera politică internațională.

Pentru abordarea eficientă a problemelor securității și întărirea păcii pe continentul nostru, o importanță primordială are luarea în considerare a realităților staționice în urma celui de-al doilea război mondial, respectarea granițelor actuale ale statelor europene, inclusiv a frontierei Oder-Neisse, recunoașterea celor două state germane și dezvoltarea unor relații normale cu acestea. Considerăm că sînt create condiții și este necesar ca toate statele europene să acționeze cu spirit de răspundere pentru găsirea căilor menite să împiedice ca Europa să devină din nou teatru de război, pentru asigurarea păcii și securității tuturor statelor de pe continent, astfel ca fiecare popor să se dezvolte corespunzător voinței sale.

Realizarea securității cere acțiuni hotărîte pentru promovarea unor legături de bună vecinătate, de cooperare între statele aparținînd aceleiași regiuni geografice. În această privință, o contribuție de seamă la consolidarea păcii poate aduce statornicirea unor relații de colaborare și înțelegere între toate țările din Balcani — țel căruia România îi va consacra în continuare eforturile sale perseverente.

În activitatea sa externă partidul și statul nostru pornesc de la faptul că în lumea contemporană toate țările — mari și mici — sînt chemate să participe activ la soluționarea problemelor vieții internaționale, poartă răspunderea pentru soarta păcii. România își va aduce și în viitor contribuția la îmbunătățirea activității Organizației Națiunilor Unite și a celorlalte organizații internaționale, la cooperarea între state, respectarea dreptului internațional, crearea unui climat de pace și înțelegere între popoare. După părerea noastră, Organizația Națiunilor Unite și organismele sale specializate trebuie să țină seama de schimbările petrecute în lume, să restabilească drepturile legitime ale Republicii Populare Chineze — unicul reprezentant al poporului chinez — să primească în această organizație Republica Democrată Germană și alte state, să îndeplinească principiul universalității sale.

Raportul de forțe pe arena internațională evidențiază cu pregnanță faptul că dezvoltarea contemporană este determinată într-o măsură tot mai însemnată de forțele progresului, democrației și păcii, în continuă creștere și afirmare pe toate meridianele globului. Firește, imperialismul continuă să se opună cu înverșunare evoluției progresiste a omenirii, procesului istoric obiectiv al ridicării popoarelor la o vîntă liberă, independentă; pentru a-și apăra sau recuceri privilegiile pierdute, imperialismul nu se dă în lături de la acte agresive, de la încălcarea grosolană a libertății și suveranității popoarelor, a normelor dreptului internațional, crează și întărește, în diferite zone ale globului, focare de conflicte și încordare. Aceasta demonstrează că atîta timp cît va exista imperialismul, se menține și pericolul unui nou război mondial. Realiitățile lumii de azi srat însă că cercurile imperialiste nu-și mai pot impune politica lor de forță, că această politică întîmplătoare rezistență tot mai hotărîtă a frontului antiimperialist.

Caracteristica fundamentală a vieții contemporane o constituie creșterea uriașă a forțelor păcii, democrației și progresului. Tîrile sistemului mondial socialist care exercită o influență tot mai puternică asupra evoluției lumii

contemporane, clasa muncitoare din țările capitaliste, partidele comuniste și muncitorești, noile state independente care se pronunță pentru dezvoltare de sine stătătoare, mișcarea de eliberare națională, mase tot mai largi ale tîrîmii și intelectualității, ale tineretului, femeilor, organizații progresiste și democratice, sînt astăzi împreună mult mai puternice decît forțele reacțiunii și imperialismului; acționînd unite ele pot să zădărească planurile cuceririlor agresive, să asigure pacea și securitatea lumii.

În lumea contemporană capacitatea popoarelor de a susțura evoluția progresistă a societății, de a lupta cu succes împotriva cercurilor imperialiste reacționare, de a apăra pacea, depinde într-o măsură hotărîtore de acțiunea unită a mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Considerăm, de aceea că o sarcină deosebit de importantă în momentul de față este refacerea și întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești. Doreșc, la a 23-a aniversare a eliberării României, să adresez, în numele partidului nostru, al comunistilor români, un salut frățesc tuturor partidelor comuniste și muncitorești. Considerăm că interesele socialismului, ale păcii, impun tuturor partidelor comuniste să facă totul pentru realizarea unității lor de luptă în spiritul internaționalismului proletar și al înțelegerii juste a intereselor naționale ale popoarelor. Considerăm că noi, partidele comuniste, vom îmblina în mod just interesele naționale și internaționale numai atunci cînd nu vom uita nici de răspunderea ce o avem de a conduce popoarele noastre pe calea eliberării și construcției lumii noi, nici de răspunderea pentru întărirea solidarității și a luptei noastre comune. Poporul nostru a dat o înaltă apreciere prezenței la Congresul al X-lea al partidului Comunist Român a delegațiilor partidelor comuniste și muncitorești, numeroaselor mesaje de salut adresate Congresului, care ilustrează în mod erăitor puterțile legăturii de solidaritate ce unesc Partidul Comunist Român cu mișcarea comunistă și muncitorească internațională, cu mișcarea antiimperialistă și anticolonialistă, cu toate forțele care se ridică în apărarea democrației, păcii și progresului social.

Republica Socialistă România este hotărîtă să acționeze și de acum înainte cu toată perseverența pentru a-și aduce întreaga contribuție la îmbunătățirea climatului internațional, la promovarea colaborării și încrederii între popoare, la triumful idealurilor noastre socialiste, a cauzei păcii, securității și progresului omenirii.

Stimați tovarăș,

La această mare sărbătoare jubiliară, încercăm un sentiment de adîncă satisfacție pentru faptul că nouă, generații de azi, ne-a revenit misiunea de înaltă răspundere de a da împlinire aspirațiilor și năzuințelor de veacuri ale poporului român pentru libertate și neafîntare, spre o viață demnă și fericită.

Să cîntîm, tovarăș, cea de-a 25-a aniversare a eliberării țării prin muncă neobosită pentru îndeplinirea grandioaselor perspective deschise de Congresul al X-lea al Partidului nostru. Să ne legăm solemn, în fața întregului popor că vom servi întotdeauna cu credință și devotament interesele sale supreme, ale națiunii noastre socialiste, că nu vom precupeții nimic pentru a face să strălucescă și mai puternic scumpa noastră patrie, pentru a spori aportul României la afirmarea superiorității socialismului în lume, la realizarea nobililor țeluri ale păcii și prieteniei între popoare.

Trăiască și înflorască Republica Socialistă România! Trăiască glorioșul nostru partid comunist — conducătorul încercat al operei de edificare a socialismului pe pămîntul României!

Trăiască solidaritatea internațională dintre țările socialiste; dintre partidele comuniste și muncitorești, dintre toate forțele antiimperialiste! Trăiască pacea și prietenia între popoare!

(Cuvîntarea a fost de nenumărate ori puternic și îndelung aplaudată, în încheiere întreaga asistență, în ploieră, aplaudă puternic și ovacionează îndelung, se scandează: „Ceaușescu”, „Ceaușescu”, „P.C.R.”, „P.C.R.”.)

Sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale

(Urmare din pag. 1-a)

Lucrările sesiunii jubiliare au fost deschise de tovarășul ȘTEFAN VOITEC, președintele Marii Adunări Naționale, care a spus:

Stimate tovarășe și stimați tovarășii deputați, Onorabili invitați de peste hotare și din țară,

Dragi tovarășii și prieteni,

Marea Adunare Națională se întrunește în sesiune jubiliară pentru a sărbători glorioasa aniversare a unui sfert de veac de la eliberarea României de sub jugul fascist, eveniment crucial în istoria patriei, care a deschis calea luminată a revoluției populare, a furtunii orinduirii socialiste. (aplauze).

Insurecția armată de la 23 August 1944 a constituit o strălucită incununa a luptei întregului nostru popor, sub conducerea Partidului Comunist, împotriva dictaturii militarofasciste și a războiului antisovietic, pentru împlinirea năzuințelor de libertate socială și independență națională.

Declarând deschisă sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale, vă rog să-mi permițiți să adresez un călduros salut tuturor celor care au luat parte la această adunare solemnă, muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, reprezentanților tuturor județelor, precum și celorlalți invitați prezenți în această sală. (aplauze).

În numele forului suprem al puterii de stat al României socialiste, al întregului nostru popor, salutăm cu căldură tovarășescă delegațiile de peste hotare, pe toți oaspeții participanți la marea noastră sărbătoare națională. (aplauze).

Salutăm delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, condusă de tovarășul VLADIMIR NICOLAEVICI NOVIKOV, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Uniunii Sovietice, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. (aplauze).

Delegația Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, condusă de tovarășul MITA RIBICICI, președintele Vecei Executive Federale, membru al Prezidiului Uniunii Comunistilor din Iugoslavia. (aplauze).

Delegația de partid și guvernamentală a Republicii Populare Bulgară, condusă de tovarășul LACEZAR AVRAMOV, membru supleant al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministrul comerțului exterior. (aplauze).

Delegația de partid și guvernamentală a Republicii Populare Ungare, condusă de tovarășul

MATYAS TIMAR, vicepreședinte al Guvernului Revoluționar Muncitoresc Tărănesc Ungar, membru al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. (aplauze).

Delegația de partid și de stat a Republicii Populare Polone, condusă de tovarășul EUGENIUSZ SZYR, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, membru al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez. (aplauze).

Delegația de partid și guvernamentală a Republicii Democratice Germane, condusă de tovarășul HERBERT WEIZ, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, membru al Comitetului Central al Partidului Socialist Unit din Germania. (aplauze).

Delegația de partid și de stat a Republicii Socialiste Cehoslovace, condusă de tovarășul FRANTISEK HAMOUZ, vicepreședinte al guvernului Republicii Socialiste Cehoslovace. (aplauze).

Salutăm pe reprezentantul Guvernului Republicii Populare Chineze la cea de-a 25-a aniversare a eliberării României, tovarășul CIAN HAI-FUN, ambasadorul Republicii Populare Chineze la București. (aplauze).

Delegația Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam și a Guvernului Republicii Democratice Vietnam, condusă de tovarășul NGUYEN HUU KHIEU, ministrul muncii, membru supleant al Comitetului Central al Partidului Celor ce Muncesc din Vietnam. (aplauze).

Delegația Frontului Național de Eliberare și a Guvernului Revoluționar Provisoriu al Republicii Vietnamului de Sud, condusă de tovarășul NGUYEN VAN QUANG, membru al Comitetului Central al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud. (aplauze).

Delegația de partid și de stat a Republicii Populare Mongole, condusă de tovarășul TAVAGJAVIN PUNTAGNOROV, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, membru al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Mongol. (aplauze).

Delegația guvernamentală a Republicii Populare Coreene, condusă de tovarășul CIUN MUN DAK, membru al Cabinetului de Miniștri, ministrul Administrației orașelor. (aplauze).

Salutăm delegația de partid și de stat a Republicii Cuba, condusă de tovarășul ISIDOR MALMIERCA PEOLI, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba, vicepreședinte al Institutului Național de piscicultură. (aplauze).

Salutăm reprezentanții partidelor comuniste și muncitorești, care aflându-se în țara noastră, iau parte la această sărbătoare: Tovarășii DOLORES IARRHURI, președintele Partidului Comunist din Spania (aplauze), tovarășul KO-REHITO KURAHARA, membru al Prezidiului Comitetului Central al Partidului Comunist din Japonia (aplauze), tovarășul CLAUDE JONES, vicepreședinte al Partidului Comunist din Australia (aplauze), tovarășul LEETORAJ CHUNDRAMUN, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist din Mauritius. (aplauze).

Salutăm pe reprezentantul Partidului Comunist Italian la cea de-a 25-a aniversare a eliberării României, tovarășul GERARDO CHIAROMONTE, membru al Direcției Partidului Comunist Italian. (aplauze).

Salutăm delegația Asociației de Prietenie sovieto-române, în frunte cu tovarășa A.T. LAVRENTIEVA, vicepreședinte a Asociației, adjunct al ministrului industriei ușoare al Uniunii Sovietice. (aplauze).

Același salut îl aducem celorlalți oaspeți de peste hotare aflați în înțelesul nostru. (aplauze).

La lucrările sesiunii jubiliare au participat, de asemenea, reprezentanții Partidului Comunist Portughez, Partidului Comunist din Venezuela, Partidului Comunist din Argentina, Partidul Socialist din Chile, Mișcarea Populară de Eliberare din Angola.

Președintele M.A.N., Ștefan Voitec, a mulțumit din inimă tuturor oaspeților străini pentru participarea lor alături de poporul român la marea sărbătoare națională.

Întimpinat cu urale și ovații, cu râuri și entuziaste aplauze, a luat cuvântul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste Române.

Expunerea prezentată de conducătorul partizanului și statului nostru a fost subliniată în repetate rânduri de deputați și invitați cu aplauze puternice, însuflețite. Asistența a ocazional îndelung pentru Partidul Comunist Român, călăuzitorul tuturor victoriilor și succesorilor națiunii noastre, pentru Republica Socialistă Românească, pentru unitatea țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, pentru victoria luptei antiimperialiste, pentru învictibilitatea înfrățită marxist-leninistă, pentru pace în lumea întreagă. Participanții la sesiunea jubiliară și-au exprimat astfel hotărârea lor fermă de a munci neobosit pentru împlinirea istoricelor mășuri stabilite de Congresul al X-lea al partidului, în lumina cărora se profilează făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate.

În încheiere lucrărilor sesiunii, președintele Marii Adunări Naționale a spus: "Elocvența actului istoric crucial de la 23 August 1944, tablou adevărat grăitor al marilor înfrățiri ale poporului pe drumul construcției socialiste din pătratul de veac ce s-a scurs de la acest memorabil eveniment, înfrățirea poliției marxist-leniniste internă și externe consecutive a partidului și statului nostru, perspectivele largi pe care le deschid hotărârile realiste și cuceritoare ale Congresului al X-lea al partidului și-au găsit o strălucită exprimare în cuprindătoarea și luminată expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la această sesiune jubiliară. (aplauze).

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a șefilor misiunilor diplomatice acreditate la București

(Urmare din pag. 1-a)

Înfloriri continue. Economia, cultura, știința, bunăstarea materială a cetățenilor marchează progrese neîncetate. Pentru progresul țării dumneavoastră un factor de seamă este politica de pace și colaborare între popoare dusă de Republica Socialistă Românească.

Noi, ambasadorii, ministrii și întregul corp diplomatic urăm harnicului popor român succese în toate domeniile: țării, fericiții și pace. Vă urăm sănătate și succes în activitatea dumneavoastră. Prin munca comună a dumneavoastră și a noastră, a diplomaților, să dezvoltăm și să întărim relațiile de prietenie dintre Republica Socialistă Românească și țările ai căror reprezentanți diplomatici sintem noi, cei prezenți în această sală.

Răspunzând, președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu a spus:

Stimați tovarășii, domnilor ambasadori, miniștri și membri ai Corpului diplomatic din România.

Doresc în primul rând să vă mulțumesc pentru felicitările adresate de decanul Corpului diplomatic, în numele dumneavoastră, poporul

român și mie personal. După cum știți, România militează activ pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie cu toate țările lumii fără deosebire de orinduire socială. În felicitările pe care ni le-ați adresat acum, noi vedem tocmai o manifestare a dorinței guvernelor și popoarelor dumneavoastră, ca și a poporului român, de a dezvolta continuu relațiile de colaborare și prietenie dintre țările noastre. V-aș ruga să transmiteți guvernelor dumneavoastră că guvernul român va continua și în viitor să dezvolte relațiile cu guvernele și popoarele pe care dumneavoastră le reprezentați, cu toate popoarele lumii, considerând că această corăbă a năzuințelor de colaborare și pace ale întregii omeniri. Doresc să vă mulțumesc și dumneavoastră, reprezentanții țărilor cu care avem relații diplomatice, pentru activitatea pe care o desfășurați în România, în dezvoltarea și largirea relațiilor dintre țările noastre, vă doresc succes în activitatea dumneavoastră, vă urez multă sănătate și fericie.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întreținut apoi într-o atmosferă cordială cu șefii misiunilor diplomatice. (Agerpres)

Spectacol jubiliar

(Urmare din pag. 1-a)

tar în istoria României, a acelor 25 de ani care au trecut de atunci, ani de împliniri și profunde transformări împlinute sub conducerea Partidului Comunist Român, stegar născut în alinelor idealuri ale poporului nostru.

Se aud acordurile maestuoase ale "Cantatei celor 25 de ani" lucrare de compozitorul Gheorghe Dumitrescu, pe versuri de Al. Andrițoiu, prezentată în primă audiere de corurile reunite ale ansamblurilor Armatei, "Clocișii", "Perișca" și U.G.S.R. și de solistii Maria Șindilaru, Victoria Cortez-Gugulanu, Cornel Stavru și Dan Iordăchescu.

Gîndul se întoarce înapoi spre apăsătorul premergătoriu lui 23 August 1944. Secvențe filmate — autentice și demascatoare documente — readuc în memorie sumbra perioadă cînd țara,

infedatată Germaniei naziste, gemea sub povara războiului și foametei. Dar țara română, la semnalul dat de partid s-a ridicat cu hotărâre împotriva asupritorilor, și-a rupt cătușele și a adăugat istoriei o pagină de mare eroism pe al cărei frontispiciu stă scris "23 August 1944". Momentul este evocat sugestiv. Pe fundalul de un roșu incandescent se conturează siluetele unor muncitori din gările patriotice, care își trec din mînă în mînă armele. Se aud rafale, în timp ce răsună puternic, răscolitor "Marșul insurecției armate" de Cornel Trăilescu. Apoi se văd grupuri de ostași români luptînd alături de ostașii sovietici împotriva dușmanului comun, pe fundalul sonor al cîntecului "Întoarceți armele" de Gheorghe Dumitrescu.

Insurecția a ieșit victorioasă, fascismul a fost înfrînt. "Dansul victoriei", interpretat de baleriniile Ileana Iliescu și Marin Ștefanescu, ilustrează începutul noului drum al poporului nostru spre făurirea destinului său socialist. Pe scenă, strălucite viu stema patriei dragi, în timp ce cîntecul "Republică, mărcă-ță vatră" umple întreaga sală de largi și emoționante ecouri.

Țara întreagă e cuprinsă de fiorul reconstrucției. Tineri și tinere în salopete, prin mișcări ritmice, sugerează muncă avîntată a brigadierilor. Înaripate versuri ale acelor ani redau imaginea țării înflăcărute, cînd țara vindicîndu-și rănilor adînci de pe trupul său, a pornit la edificarea noii orînduirii. Proiecții de diapozitive prezintă episoade din marea bătălie pe care poporul, stăpîn acum pe avuțiile țării, a dat-o pentru făurirea bunăstării generale, pentru ridicarea țării pe culmile de glorie visate de înaintași. În fața orașelor se înalță fabrici și uzine, cresc orașe întregi, se conturează chipul de astăzi al României socialiste.

Toi ceea ce am înfruptat pînă acum, toate victoriile acestui sfert de veac se datorează Partidului Comunist Român, conducerii sale înțelepte, care și-a făcut din fericea poporului unicul său crez. Asistăm acum la momentele de entuziasm general care au caracterizat împlinirile dintre oamenii muncii și conducătorii partidului și statului nostru în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Documentele filmate constituie impresionantă mărturie ale unității dintre partid și popor, temelia întregului edificiu pe care se înalță astăzi patria noastră socialistă.

Locul pe scenă îl iau apoi reprezentanți de seamă ai artei românești care, înglobînd în ea cele mai bune tradiții, se afirmă tot mai mult în circuitul spiritual mondial. Un frumos succedee cîntec în Magdalena

Popa, Sergiu Ștefănescu, Chechulescu, împreună cu balet al Operei Române, Spiess, Marina Crilovici, Concursului internațional Long-Jacques Thibaud, Concursului internațional al pianistilor Ion Voicu, Concursului internațional al interpretării pieselor de muzică românească și universală.

Scena este inundată de lumina și elanul dansatorilor. Într-o diversitate de culori mari se succed jocul oltean dovenesc, bănățean, ardelenesc, muntenească alături de maghiar, german și sîrbesc alături aici, pe scenă, plină de voce bună așa cum sint înținuța de zi cu zi oamenii români și cei ai naționalităților locuitoare.

Sub faldurile steagurilor tricolore artiștii participă la spectacol se adună apoi cîntec imens mîling. Un imn victorios închinat Partidului Comunist Român, făuritorul tuturor victoriilor noastre, forța poporului nostru spre făurirea destinului său socialist. Pe scenă, strălucite viu stema patriei dragi, în timp ce cîntecul "Republică, mărcă-ță vatră" umple întreaga sală de largi și emoționante ecouri.

Țara întreagă e cuprinsă de fiorul reconstrucției. Tineri și tinere în salopete, prin mișcări ritmice, sugerează muncă avîntată a brigadierilor. Înaripate versuri ale acelor ani redau imaginea țării înflăcărute, cînd țara vindicîndu-și rănilor adînci de pe trupul său, a pornit la edificarea noii orînduirii. Proiecții de diapozitive prezintă episoade din marea bătălie pe care poporul, stăpîn acum pe avuțiile țării, a dat-o pentru făurirea bunăstării generale, pentru ridicarea țării pe culmile de glorie visate de înaintași. În fața orașelor se înalță fabrici și uzine, cresc orașe întregi, se conturează chipul de astăzi al României socialiste.

Toi ceea ce am înfruptat pînă acum, toate victoriile acestui sfert de veac se datorează Partidului Comunist Român, conducerii sale înțelepte, care și-a făcut din fericea poporului unicul său crez. Asistăm acum la momentele de entuziasm general care au caracterizat împlinirile dintre oamenii muncii și conducătorii partidului și statului nostru în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Documentele filmate constituie impresionantă mărturie ale unității dintre partid și popor, temelia întregului edificiu pe care se înalță astăzi patria noastră socialistă.

Locul pe scenă îl iau apoi reprezentanți de seamă ai artei românești care, înglobînd în ea cele mai bune tradiții, se afirmă tot mai mult în circuitul spiritual mondial. Un frumos succedee cîntec în Magdalena

Întreaga asistență se ridică și cu însuflețire pe toți Nicolae Ceaușescu, omul pentru Partidul Comunist Român.

Spectacolul, frescă a marilor faceri din viața țării noastre, înclinată glorioasă în jubileu, luat sfîrșit într-o atmosferă tîrnic entuziasm.

Ovațiile nesfîrșite ale mîncătorilor exprimă mîndria întregului nostru popor față de Partidul Comunist Român pentru nouă și fericită creată în acest de veac de libertate și hotărâre de a munci cu abnegație, votament pe drumul de lumină gloriei deschis de gloriulul 1944.

În încheiere, artiștii și actorii spectacolului le-au oferit rite flori din partea conducătorilor partid și de stat.

SANDA IONESCU
THEODOR MATIEȘ

LA ARAD

Solemnitatea depunerii de coroane cu prilejul celei de-a XXV-a aniversări a eliberării patriei

La Monumentul eroilor patriei din Piața Avram Iancu au fost prezente ieri numeroase delegații ale organelor de partid și de stat, ale oamenilor muncii pentru a cinsti memoria celor ce și-au jertfit viața pentru eliberarea României de sub jugul fascist. La solemnitatea depunerii de coroane au fost prezenți tovarășii Dumitru Bordea, secretar al Comitetului județean Arad al P.C.R., Păscu Zimbran, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean, Ladislau Komlodi, vicepreședinte al Consiliului popular județean, Liviu Derban, prim-secretar al Comitetului județean U.T.C., Gheorghe Fazekas, secretar al Comitetului municipal de partid, Ioan Dionisie, președintele Consiliului municipal al sindicatelor și alți reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești. După întonarea imnului de stat și păstrarea unui moment de reculegere, în memoria ostașilor români căzuți pentru eliberarea patriei au fost depuse coroane din partea Comitetelor județean și municipal de partid, a consilierilor populare județean și municipal, întreprinderilor "Teba", "Refacerea", "Progresul", Uzinei de reparații, Fabricii de zahăr și a altor întreprinderi și instituții.

Numeroase delegații de oameni ai muncii din municipiul Arad s-au îndreptat ieri dimineață spre Monumentul eroilor sovietici din Aradul Nou pentru a participa la solemnitatea depunerii de coroane în cinstea celor care și-au dat viața pentru eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist.

Au fost depuse coroane de flori din partea Comitetelor județean și municipal de partid, a consilierilor populare județean și municipal, întreprinderilor "Teba", "Refacerea", "Progresul", Uzinei de reparații, Fabricii de zahăr și a altor întreprinderi și instituții.

Cinstind memoria eroilor căzuți pentru eliberarea patriei, ieri dimineață au fost depuse numeroase coroane de flori la cimitirul Pomenirea.

Au fost depuse coroane de flori din partea Comitetelor județean și municipal de partid, consilierilor populare județean și municipal, uzinelor "30 Decembrie", întreprinderilor "Victoria", "Arădeanca", cooperatiei meșteșugărești, organizațiilor comerciale, a mai multor licee și școli.

Ieri dimineață, la Monumentul eroilor sovietici din Piața Podgoriei a avut loc solemnitatea

depunerea de coroane în cinstea memoriei ostașilor sovietici care au căzut eroici pe cîmpul de luptă pentru eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist.

Au depus coroane de flori comitetele județean și municipal de partid, consilierii populare județean și municipal, Stația C.F.R., Uzina de strunguri, "Tri-coul roșu", Uzina electrică, Depoul C.F.R. și alte întreprinderi și instituții.

Numeroase delegații de oameni ai muncii din municipiul Arad s-au îndreptat ieri dimineață spre Monumentul eroilor sovietici din Aradul Nou pentru a participa la solemnitatea depunerii de coroane în cinstea celor care și-au dat viața pentru eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist.

Au fost depuse coroane de flori din partea Comitetelor județean și municipal de partid, a consilierilor populare județean și municipal, întreprinderilor "Teba", "Refacerea", "Progresul", Uzinei de reparații, Fabricii de zahăr și a altor întreprinderi și instituții.

Cinstind memoria eroilor căzuți pentru eliberarea patriei, ieri dimineață au fost depuse numeroase coroane de flori la cimitirul Pomenirea.

Au fost depuse coroane de flori din partea Comitetelor județean și municipal de partid, consilierilor populare județean și municipal, uzinelor "30 Decembrie", întreprinderilor "Victoria", "Arădeanca", cooperatiei meșteșugărești, organizațiilor comerciale, a mai multor licee și școli.

Programul televiziunii pentru 23, 24 și 25 august

Simbătă, 23 august

8.00 Transmisiune de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. 13.00 Cîntec de sărbătoare. Cîntec și dansuri de pe toate meleagurile patriei. 14.00 Închiderea emisiunii de dimineață. 16.10 Realitatea ilustrată — emisiune-magazin. 17.20 Parada muzicală ușoare românești. 18.20 Film TV: "25 de ani din două milenii". 19.15 Reportaj filmat de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. De peste hotare. 20.00 Cîntecul României socialiste — spectacol muzical-coregrafic. 21.10 Film artistic: "Columna" — producție a Studioului cinematografic București. 23.20 Cîntec de petrecere cu Ilcana Sărăroiu și Ștefan Bănică. 23.40 Telegazeta de noapte.

Duminică, 24 august

16.30, 18.45, 21. Pe timp favorabil în grădina. STUDIO: "Gontesa Cosel" (ambale seri). Orele: 10, 14, 17, 20. Iar pe timp favorabil de la orele 20.30 în grădina. VICTORIA: "Străluțiu". Orele: 11, 14, 16, "Printul negru". Orele: 18, 20.

TINERETULUI: "Armată codobaturilor din nou în luptă". Orele: 11, 17, 19, 21, la 20.30 în grădina. PROGRESUL: "Găpăcana". Orele: 18, 20.

SOLIDARITATEA: "Panotoful cenusăreși". Orele: 17, 19.

GRĂDIȘTE: "Vin ciclului". Orele: 17, 19.

Luni, 25 august

17.30 Buletin de știri. 17.35 Lumea copiilor. Cu familia năzdrăvană la mare. 17.50 Studioul școlari-

lor. De la Pămînt... la Lună. Ateneul tineretului. Cinci generații. 19.50 Criterii. Cartă nematografică. 19.15 Telegazeta muzicală populară. Laureat de la IX-lea Concurs al forului și artiștilor amatori. 19.30 Telegazeta de seară. Buletin meteorologic. 20.30 "Steaua speranțelor" — emisiune cu participanți al concursului "Steaua fără nume". 21.30 Seară de teatru TV: "Arcul de triumf" de Aurel Baranga. 23.30 Telegazeta de noapte. 23.40 Publicitate. 23.45 Telegazeta. 23.55 Închiderea emisiunii.

Simbătă, 23 august

8.00 Transmisiune de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. 13.00 Cîntec de sărbătoare. Cîntec și dansuri de pe toate meleagurile patriei. 14.00 Închiderea emisiunii de dimineață. 16.10 Realitatea ilustrată — emisiune-magazin. 17.20 Parada muzicală ușoare românești. 18.20 Film TV: "25 de ani din două milenii". 19.15 Reportaj filmat de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. De peste hotare. 20.00 Cîntecul României socialiste — spectacol muzical-coregrafic. 21.10 Film artistic: "Columna" — producție a Studioului cinematografic București. 23.20 Cîntec de petrecere cu Ilcana Sărăroiu și Ștefan Bănică. 23.40 Telegazeta de noapte.

Duminică, 24 august

16.30, 18.45, 21. Pe timp favorabil în grădina. STUDIO: "Gontesa Cosel" (ambale seri). Orele: 10, 14, 17, 20. Iar pe timp favorabil de la orele 20.30 în grădina. VICTORIA: "Străluțiu". Orele: 11, 14, 16, "Printul negru". Orele: 18, 20.

TINERETULUI: "Armată codobaturilor din nou în luptă". Orele: 11, 17, 19, 21, la 20.30 în grădina. PROGRESUL: "Găpăcana". Orele: 18, 20.

SOLIDARITATEA: "Panotoful cenusăreși". Orele: 17, 19.

GRĂDIȘTE: "Vin ciclului". Orele: 17, 19.

Luni, 25 august

17.30 Buletin de știri. 17.35 Lumea copiilor. Cu familia năzdrăvană la mare. 17.50 Studioul școlari-

lor. De la Pămînt... la Lună. Ateneul tineretului. Cinci generații. 19.50 Criterii. Cartă nematografică. 19.15 Telegazeta muzicală populară. Laureat de la IX-lea Concurs al forului și artiștilor amatori. 19.30 Telegazeta de seară. Buletin meteorologic. 20.30 "Steaua speranțelor" — emisiune cu participanți al concursului "Steaua fără nume". 21.30 Seară de teatru TV: "Arcul de triumf" de Aurel Baranga. 23.30 Telegazeta de noapte. 23.40 Publicitate. 23.45 Telegazeta. 23.55 Închiderea emisiunii.

Simbătă, 23 august

8.00 Transmisiune de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. 13.00 Cîntec de sărbătoare. Cîntec și dansuri de pe toate meleagurile patriei. 14.00 Închiderea emisiunii de dimineață. 16.10 Realitatea ilustrată — emisiune-magazin. 17.20 Parada muzicală ușoare românești. 18.20 Film TV: "25 de ani din două milenii". 19.15 Reportaj filmat de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. De peste hotare. 20.00 Cîntecul României socialiste — spectacol muzical-coregrafic. 21.10 Film artistic: "Columna" — producție a Studioului cinematografic București. 23.20 Cîntec de petrecere cu Ilcana Sărăroiu și Ștefan Bănică. 23.40 Telegazeta de noapte.

Duminică, 24 august

16.30, 18.45, 21. Pe timp favorabil în grădina. STUDIO: "Gontesa Cosel" (ambale seri). Orele: 10, 14, 17, 20. Iar pe timp favorabil de la orele 20.30 în grădina. VICTORIA: "Străluțiu". Orele: 11, 14, 16, "Printul negru". Orele: 18, 20.

TINERETULUI: "Armată codobaturilor din nou în luptă". Orele: 11, 17, 19, 21, la 20.30 în grădina. PROGRESUL: "Găpăcana". Orele: 18, 20.

SOLIDARITATEA: "Panotoful cenusăreși". Orele: 17, 19.

GRĂDIȘTE: "Vin ciclului". Orele: 17, 19.

Luni, 25 august

17.30 Buletin de știri. 17.35 Lumea copiilor. Cu familia năzdrăvană la mare. 17.50 Studioul școlari-

lor. De la Pămînt... la Lună. Ateneul tineretului. Cinci generații. 19.50 Criterii. Cartă nematografică. 19.15 Telegazeta muzicală populară. Laureat de la IX-lea Concurs al forului și artiștilor amatori. 19.30 Telegazeta de seară. Buletin meteorologic. 20.30 "Steaua speranțelor" — emisiune cu participanți al concursului "Steaua fără nume". 21.30 Seară de teatru TV: "Arcul de triumf" de Aurel Baranga. 23.30 Telegazeta de noapte. 23.40 Publicitate. 23.45 Telegazeta. 23.55 Închiderea emisiunii.

Simbătă, 23 august

8.00 Transmisiune de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist. 13.00 Cîntec de sărbătoare. Cîntec și dansuri de pe toate meleagurile patriei. 14.00 Închiderea emisiunii de dimineață. 16.10 Realitatea ilustrată — emisiune-magazin. 17.20 Parada muzicală ușoare românești. 18.2